

Olsztyn, dnia 4 września 2019 r.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
FK-V.431.2.2019**

**Szanowny Pan
Piotr Rakoczy
Wójt Gminy Janowiec Kościelny**

13-111 Janowiec Kościelny 62

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092), przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w siedzibie jednostki kontrolowanej, tj.: w Urzędzie Gminy w Janowcu Kościelnym, 13-111 Janowiec Kościelny 62.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli stanowiska kierownicze pełnili:

- Pani Bożena Grochała – Wójt Gminy Janowiec Kościelny, wybrana na to stanowisko w dniu 16 listopada 2014 r.,
- Pan Piotr Rakoczy – Wójt Gminy Janowiec Kościelny, wybrany na to stanowisko w dniu 4 listopada 2018 r.

Kontrola przeprowadzona została w Urzędzie Gminy w Janowcu Kościelnym, przez Józefa Machynię, starszego inspektora wojewódzkiego w Wydziale Finansów i Kontroli Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, przewodniczącego zespołu kontrolnego na podstawie pisemnych imiennych upoważnień do kontroli:

- FK-IV.0030.129.2019 z dnia 20 lutego 2019 r., w okresie od 25 lutego 2019 r. do dnia 19 kwietnia 2019 r.,
 - FK-IV.0030.332.2019 z dnia 11 kwietnia 2019 r., w okresie od 23 do 30 kwietnia 2019 r.
- Pomocniczo czynności kontrolne przeprowadzono również w siedzibie Środowiskowego Domu Samopomocy w Szczepkowie Borowym. Czynności przeprowadzili pracownicy:

- Urszula Rusowicz – główny specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie pisemnych imiennych upoważnień do kontroli:
 - FK-IV.0030.110.2019 z dnia 21 lutego 2019 r.,
 - FK-IV.0030.204.2019 z dnia 12 marca 2019 r.,
- Iwona Czyż – główny specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie pisemnych imiennych upoważnień do kontroli:
 - FK-IV.0030.112.2019 z dnia 21 lutego 2019 r.,
 - FK-IV.0030.202.2019 z dnia 12 marca 2019 r.,
- Katarzyna Magdalena Haraburda – główny specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie pisemnych imiennych upoważnień do kontroli:
 - FK-IV.0030.111.2019 z dnia 21 lutego 2019 r.,
 - FK-IV.0030.203.2019 z dnia 12 marca 2019 r.,
 wydanych przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Przeprowadzenie czynności w miejscu realizacji zadania zleconego było niezbędne z uwagi na nieposiadanie przez Gminę kompletnych informacji nt. zakupionych ze środków dotacyjnych elementów wyposażenia ŚDS, ich występowania w placówce oraz wykorzystywania na potrzeby podopiecznych ŚDS, a także informacji nt. kadry ŚDS, mającej zapewnić prawidłowe funkcjonowanie placówki zgodnie z przepisami o pomocy społecznej.

Przedmiotem kontroli była prawidłowość wykorzystania dotacji celowych udzielonych z budżetu państwa w rozdziale 85203 Ośrodki wsparcia, na działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w Szczepkowie Borowym przez Gminę Janowic Kościelny, w tym ocena sposobu funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy w Szczepkowie Borowym zgodnie ze standardami usług świadczonych przez Dom.
Okres objęty kontrolą: 2017 i 2018 rok.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1, art. 16 ust. 1-4 ustawy o kontroli w administracji rządowej, art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2234 ze zm.), art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U. z 2017 poz., 2077 ze zm.) oraz art. 22 pkt 9 i art. 126 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.).

Kontrola została odnotowana w książkach kontroli jednostek kontrolowanych:

- Urząd Gminy w Janowcu Kościelnym – pod poz. nr 1 na 2019 r.,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Szczepkowie Borowym – pod poz. 4 i 5 na 2019 r. (dwa wpisy).

[Akta kontroli: I.1-35]

Na podstawie ustaleń kontroli prawidłowość wykorzystania środków dotacji celowych przez Gminę Janowic Kościelny na działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w Szczepkowie Borowym, prowadzonego przez Fundację ITAJ, ocenia się

pozytywnie z nieprawidłowościami.

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące ustalenia kontroli:

Ustalenia ogólne

Charakterystyka placówki

1. Środowiskowy Dom Samopomocy w Janowcu Kościelnym działa na zlecenie Gminy Janowiec Kościelny. Jest jednostką organizacyjną prowadzoną przez podmiot niepubliczny – Fundację ITAJ, z siedzibą w Szczepkowie Borowym 48, 13-111 Janowiec Kościelny, wykonującą zadanie z zakresu administracji rządowej określone w ustawie o pomocy społecznej, polegające na świadczeniu usług w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych. Siedziba Środowiskowego Domu Samopomocy znajduje się w Szczepkowie Borowym 48, 13-111 Janowiec Kościelny.
2. Gmina Janowiec Kościelny na podstawie podpisanej umowy nr 2/10/2009 powierzyła Fundacji ITAJ realizację zadania polegającego na prowadzeniu Środowiskowego Domu Samopomocy w Szczepkowie Borowym w okresie od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2015 r. W dniu 30 grudnia 2015 r. Gmina Janowiec Kościelny zawarła z Fundacją ITAJ kolejną umowę nr 4/2015 dotyczącą powierzenia realizacji zadania publicznego pod nazwą: „Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Szczepkowie Borowym w latach 2016 – 2020”.
3. W okresie objętym kontrolą:
 - zabudowana posesja w Szczepkowie Borowym 48 stanowiła własność Fundacji ITAJ,
 - ŚDS był ośrodkiem wsparcia pobytu dziennego dla pełnoletnich osób:
 - ✓ przewlekle psychicznie chorych (typ A),
 - ✓ z niepełnosprawnością intelektualną (typ B),
 - ✓ wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych (typ C), realizującym zadania pomocy społecznej z zakresu administracji rządowej.
4. Do maja 2017 r. ŚDS przeznaczony był dla 60 osób i posiadał 6 miejsc pobytu całodobowego. Następnie, w dniu 23.05.2017 r., pomiędzy Gminą Janowiec Kościelny a Fundacją ITAJ zawarty został aneks nr 2 do umowy nr 4/2015, zgodnie z którym prowadzony w Szczepkowie Borowym ŚDS posiada 100 miejsc, w tym 12 miejsc pobytu całodobowego.
5. ŚDS w okresie objętym kontrolą mieścił się w 3 budynkach:
 - Budynek nr 1, jednopiętrowy o łącznej powierzchni 571,60 m² (w tym 488,17 m² stanowiła powierzchnia ŚDS, a 84,27 m² powierzchnia administracyjna Fundacji ITAJ). Do maja 2017 r. był przeznaczony dla 60 uczestników, a następnie dla 40 uczestników. Zajęcia dla uczestników odbywały się na parterze. Na I piętrze (poddasze) mieściły się pomieszczenia biurowe ŚDS. Część poddasza przeznaczona była dla Fundacji ITAJ. Bariery architektoniczną w budynku stanowiły schody. Wejście do budynku było pozbawione barier architektonicznych.
 - Budynek nr 2, piętrowy z poddaszem i użytkową piwnicą, o łącznej powierzchni 1032 m² (powierzchnia użytkowa: 967,70 m²) przeznaczony dla 60 uczestników, z 12 miejscami całodobowego pobytu. Uczestnicy korzystali z urządzonej kondygnacji piwnicznej, parteru i piętra. Poddasze miało wyodrębnione 2 części. W jednej z nich było pomieszczenie gospodarcze (niezagospodarowane w okresie prowadzenia kontroli), w drugiej - skład używanych mebli i przedmiotów. W budynku była zainstalowana winda. Wejście do budynku bez barier architektonicznych;

- Budynek nr 3, parterowy o powierzchni 72 m², w którym mieściła się sala ogólna (dla budynku nr 1). Wejście do budynku bez barier architektonicznych.

[Akta kontroli: I.1-6, III. 9-14, 40, 43-71]

Ustalenia szczegółowe

I. W zakresie budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz sprawozdawczości budżetowej.

Rok 2017

1. Wojewoda Warmińsko-Mazurski decyzją Nr FK 5/2017 z dnia 1 lutego 2017 r. ustalił dla Gminy Janowiec Kościelny plan dotacji udzielonych z budżetu państwa na 2017 r. w rozdziale 85203 *Ośrodki wsparcia* w wysokości **1 704 192,00 zł**. Ww. plan został zmieniony 4 decyzjami i 1 pismem Wojewody na łączną kwotę 488 814,00 zł (w tym: zwiększenia – 15 977,00 zł oraz zmniejszenia – 472 837,00 zł).
2. Wielkość planu dotacji udzielonych z budżetu państwa wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosła **1 247 332,00 zł**.
3. Gmina otrzymała w 2017 r. dotację w łącznej wysokości **1 247 332,00 zł** z czego wykorzystowała 1 247 331,60 zł, tj. w 99,99%.
4. Środki dotacji przekazywane były przez Gminę do ŚDS na bieżąco.
5. Niewykorzystane środki dotacji w kwocie 0,40 zł, zostały zwrócone na rachunek Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w dniu 29 grudnia 2017 r.

Rok 2018

6. Wojewoda Warmińsko-Mazurski decyzją Nr FK 14/2018 z dnia 16 lutego 2018 r. ustalił dla Gminy Janowiec Kościelny plan dotacji udzielonych z budżetu państwa na 2018 r. w rozdziale 85203 *Ośrodki wsparcia* w wysokości **1 959 803,00 zł**. Ww. plan został zmieniony 4 decyzjami Wojewody na łączną kwotę 177 286,80 zł (w tym: zwiększenia – 60 035,60 zł oraz zmniejszenia – 117 251,20 zł).
7. Wielkość planu dotacji udzielonych z budżetu państwa wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniosła **1 902 587,40 zł**.
8. Gmina otrzymała w 2018 r. dotację w łącznej wysokości **1 902 587,40 zł** z czego wykorzystowała 1 900 215,10 zł, tj. w 99,88%.
9. Środki dotacji przekazywane były przez Gminę do ŚDS na bieżąco.
10. Niewykorzystane środki dotacji w kwocie 2 372,30 zł, zostały zwrócone na rachunek Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w dniu 23 stycznia 2019 r.

11. W toku kontroli sprawdzono prawidłowość wprowadzenia planu dotacji udzielonych przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego do budżetu Gminy w latach 2017 – 2018 i ustalono, że:
- przyznane dotacje oraz ich zmiany ujmowane były w planie dochodów w odpowiedniej podziale klasyfikacji budżetowej,
 - przyznane dotacje oraz ich zmiany ujmowane były w planie wydatków z uwzględnieniem ich przeznaczenia w odpowiedniej podziale klasyfikacji budżetowej.

Tym samym wypełniono dyspozycję art. 257 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Sprawozdawczość budżetowa

Rok 2017 i 2018

12. W zakresie rozdziału 85203, sprawdzono prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań budżetowych składanych przez Gminę do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie porównania danych zawartych w sprawozdaniach budżetowych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej oraz ze sprawozdań jednostkowych składanych przez jednostki podległe, tj.:
- dane wykazane w sprawozdaniach zbiorczych Rb-50 o wydatkach od początku roku do końca każdego kwartału 2017 i 2018 roku porównano z danymi zawartymi w sprawozdaniach jednostkowych sporządzonym przez Urząd Gminy,
 - dane wykazane w jednostkowych sprawozdaniach Rb-50 o dotacjach od początku roku do końca każdego kwartału 2017 i 2018 roku porównano z ewidencją księgową Gminy.

Ustalenia:

- dane wykazane w zbiorczych sprawozdaniach Rb-50 o wydatkach były zgodne z danymi wykazanymi w jednostkowych sprawozdaniach sporządzonych przez Urząd Gminy,
 - dane wykazane w sprawozdaniach Rb-50 o dotacjach były zgodne z ewidencją księgową Gminy,
 - ww. sprawozdania sporządzane były w sposób czytelny i trwałe oraz zawierały podpisy Wójta i Skarbnika Gminy.
13. W toku kontroli sprawdzono terminowość przekazywania ww. sprawozdań do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, tj.:
- zbiorczego sprawozdania Rb-50 o wydatkach za IV kwartał 2017 roku oraz jednostkowego sprawozdania Rb-50 o dotacjach za IV kwartał 2017 roku, i ustalono, że ww. sprawozdania przekazywane były z zachowaniem terminów określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1015 ze zm.) – obowiązującym w roku 2017.
 - zbiorczego sprawozdania Rb-50 o wydatkach za IV kwartał 2018 r. oraz jednostkowego sprawozdania Rb-50 o dotacjach za IV kwartał 2018 r., i ustalono, że ww. sprawozdania przekazywane były z zachowaniem terminów określonych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 109 ze zm.).

[Akta kontroli: II.1-95]

II. W zakresie planowania i gospodarowania (zarządzania) środkami publicznymi oraz organizacji ŚDS

1. Ustalono, że w okresie objętym kontrolą ŚDS w Szczepkowie Borowym, zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz.U. Nr 238, poz.1586 ze zm.) – zwanym dalej rozporządzeniem ws. śds, funkcjonował w oparciu o:
 - 1.2. Statut – podpisany przez Kierownika ŚDS w Szczepkowie Borowym i uzgodniony z Zarządem Fundacji ITAJ w dniu 18 marca 2011 r. i kolejny Statut po zmianie, podpisany w dniu 3 kwietnia 2018 r. przez Prezesa Fundacji ITAJ.
 - 1.3. Regulaminy organizacyjne uzgodnione z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim w dniach:
 - 18 marca 2011 r. i zatwierdzony przez Wójta Gminy Janowiec Kościelny,
 - 12 maja 2017 r. i zatwierdzony przez Wójta Gminy Janowiec Kościelny.
 - 1.4. Programy działalności Domu, typy A, B i C:
 - A, B i C z 2010 r., uzgodniony w dniu 5 maja 2010 r. z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim i zatwierdzony przez Wójta Gminy Janowiec Kościelny w dniu 23 marca 2011 r.,
 - oddzielne dla typu A, B i C, uzgodnione z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim w dniu 12 maja 2017 r. i zatwierdzone przez Wójta Gminy Janowiec Kościelny, zlecającego prowadzenie ŚDS.
 - 1.5. Plany pracy na lata:
 - 2017 - uzgodniony z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim w dniu 16 grudnia 2016 r. i zatwierdzony przez Wójta Gminy Janowiec Kościelny (brak daty zatwierdzenia),
 - 2018 - uzgodniony z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim w dniu 18 grudnia 2017 r. i zatwierdzony w dniu 27.12.2017 r. przez Wójta Gminy Janowiec Kościelny.
2. Sprawozdania roczne z działalności ŚDS sporządzone przez kierownika ŚDS przekazano do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w następujących terminach:
 - za rok 2017 w dniu 14 lutego 2018 r., a korektę sprawozdania w dniu 16 kwietnia 2018 r.,
 - za rok 2018 w dniu 15 lutego 2019 r.,zgodnie z § 25 ust. 3 rozporządzenia ws. śds.

[Akta kontroli: III.1-6, 9-10, 72-177]

2. Zasady przyznawania dotacji dla ŚDS w latach 2017-2018:
 - Należna dotacja na jedno miejsce w ŚDS naliczona została maksymalnie do kwoty stanowiącej iloczyn miejsc statutowych i kwoty dotacji przyznanej na jedno miejsce, która w roku 2017 wynosiła **1 268 zł**. Podstawę do ustalenia kwoty dotacji należącej za styczeń – październik br. stanowiła, wykazana w miesięcznych meldunkach, liczba osób uczestniczących w zajęciach w ŚDS. W przypadku, gdy statutowa liczba miejsc nie była w pełni wykorzystywana, dotacja ulegała zmniejszeniu proporcjonalnie do wykorzystania miejsc. Jeżeli z powodu choroby, pobytu w szpitalu, uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym lub z innych przyczyn, dany uczestnik nie korzystał

z zajęć prowadzonych w ŚDS przez cały miesiąc, dotacja za tę osobę nie była naliczana. Wysokość dotacji należnej za miesiące listopad–grudzień 2017 r., na miejscaienne i całodobowe, ustalona została na podstawie ilości decyzji kierujących do środowiskowego domu samopomocy, aktualnych w miesiącu październiku.

- Ponadto, w roku 2017 Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dokonało podziału środków rezerwy celowej budżetu państwa, przeznaczonej dla gmin i powiatów na realizację bieżących zadań z zakresu administracji rządowej, tj. na finansowania zadań, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 5 i art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej w związku z Programem kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” przyjętym uchwałą nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. Przyznane z rezerwy celowej środki uwzględniały podwyższenie dotacji o 30%, tj. o 380,40 zł na jednego uczestnika miesięcznie, w okresie lipiec-grudzień 2017 r. a ich podział dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego, został dokonany na podstawie ponownej analizy potrzeb w przedmiotowym zakresie, przeprowadzonej w listopadzie 2017 r.

Na podstawie przekazanych przez j.s.t. informacji, przeprowadzone zostały zmiany w budżetach gmin i powiatów, ujmujące dotację należną za okres lipiec-październik oraz przewidywaną na listopad-grudzień br. W przypadku mniejszej od planowanej liczby osób ze spektrum autyzmu bądź niepełnosprawnościami sprzężonymi, które będą uczestniczyły w zajęciach środowiskowych domach samopomocy w miesiącach listopad - grudzień 2017 r., niewykorzystane środki z Programu „Za Życiem”, podlegały zwrotowi na konto Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez MRPiPS, zwiększone dotacje należało przeznaczyć na zabezpieczenie zwiększonych potrzeb opiekuńczych uczestników ze spektrum autyzmu i z niepełnosprawnością sprzężoną, na których przysługuje podwyższona dotacja, zakup dodatkowych usług lub zatrudnienie dodatkowych pracowników albo zakup wyposażenia lub sprzętu niezbędnego do pracy z takimi uczestnikami. Istniała także możliwość podwyższenia wynagrodzenia już zatrudnionych pracowników, szczególnie tych najbardziej zaangażowanych w pracę z uczestnikami kwalifikującymi się do Programu „Za Życiem”.

- W roku 2018 kwota należnej dotacji na 1 uczestnika od stycznia do września wynosiła **1 458,20 zł**, od października do grudnia – **1 612,30 zł**.

Należna kwota dotacji na bieżące funkcjonowanie środowiskowego domu samopomocy naliczana była maksymalnie do kwoty stanowiącej iloczyn miejsc statutowych i kwoty dotacji przyznanej na jedno miejsce.

Miesięczna transza środków obliczana była na podstawie liczby uczestników korzystających z usług środowiskowego domu samopomocy, tj. faktycznie uczestniczących w zajęciach w środowiskowym domu samopomocy. Oznacza to, że jeśli dany uczestnik nie korzystał w danym miesiącu z usług środowiskowego domu samopomocy ani jednego dnia, dotacja za tę osobę się nie należała.

Wysokość dotacji za styczeń – październik 2018 r. ustalana była na podstawie miesięcznych meldunków z wykorzystania miejsc w środowiskowych domach samopomocy. Dotacja na listopad – grudzień 2018 r., ustalana była na podstawie ilości decyzji kierujących do środowiskowego domu samopomocy, aktualnych na początku listopada 2018 r. (miejscaienne i całodobowe). W przypadku nadwyżki dotacji, wynikającej z niewykorzystanych miejsc w miesiącach listopad-grudzień, możliwe było jej wykorzystanie na działalność bieżącą środowiskowego domu samopomocy, po uprzednim uzyskaniu pisemnej zgody Wojewody, na pisemny uzasadniony wniosek j.s.t. złożony w roku 2018, nie później niż do dnia 15 grudnia 2018 r.

- W roku 2018 zwiększenie kwoty na uczestników ŚDS ze spectrum autyzmu lub z niepełnosprawnością sprzężoną, kwalifikujących się do podwyższonej dotacji, o której mowa w art. 51 c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, w ramach rządowego programu kompleksowego wsparcia rodzin „Za Życiem” wynosiło 380,00 zł. Niewykorzystane środki z Programu „Za Życiem”, w tym z tytułu mniejszej liczby uczestników kwalifikujących się do programu w stosunku do planowanej do końca 2018 r., podlegały zwrotowi na konto Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.

3. Uczestnicy ŚDS.

3.1. Na podstawie przyjętej próby, tj. miesięcznych meldunków za miesiąc grudzień 2017 i 2018 r. ustalono, że do ŚDS uczęszczało:

- w grudniu 2017 r. 80 uczestników,
- w grudniu 2018 r. 100 uczestników.

3.2. Na podstawie wykazu uczestników ŚDS za rok 2017 i 2018 ustalono ponadto, że w 2017 r. do ŚDS uczęszczało 8 uczestników z niepełnosprawnością sprzężoną, natomiast w 2018 r. – 10 uczestników. Kontrolujący poddali analizie dokumentację ww. osób. Stwierdzono, że wszystkie osoby miały stosownie udokumentowaną niepełnosprawność sprzężoną.

4. Ewidencja obecności uczestników.

4.1. W toku kontroli ustalono, że ŚDS prowadził ewidencję obecności uczestników. Kontrolujący dokonali wglądu do ewidencji za IV kwartał 2017 r. oraz I kwartał 2018 r. Stwierdzono, że:

- uczestnicy potwierdzali swoją obecność podpisem,
- nieobecności uczestników oznaczane były w sposób trwały literą „N”.

4.2. Z pisemnej informacji z dnia 6 marca 2019 r., sporządzonej przez starszego terapeutę zajęciowego wynika, że żaden z uczestników nie upoważniał pracownika ŚDS do składania za niego podpisu w ewidencji obecności.

4.3. W toku kontroli poddano analizie ewidencję obecności uczestników w odniesieniu do meldunków miesięcznych za okres IV kwartał 2017 r. oraz I kwartał 2018, przekazanych w Centralnej Aplikacji Statystycznej do Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie których naliczano dotację dla ŚDS.

4.4. Kontrolujący dokonali także wglądu do list obecności uczestników pobytu całodobowego za IV kwartał 2017 r. i I kwartał 2018 r., które porównano z meldunkami miesięcznymi z analogicznego okresu, przekazanymi w Centralnej Aplikacji Statystycznej do Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.

4.5. Ponadto, dokonano wglądu do ewidencji obecności uczestników za okres od lipca do grudnia 2017 r., odnosząc obecność osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi do danych zawartych przez ŚDS w miesięcznych meldunkach za IV kwartał 2017 r. i I kwartał 2018 r.

[Akta kontroli: III. 2-4, 35-38, 1064-1316, 1333]

4.6. Stwierdzone uchybienia w kontrolowanym obszarze:

- a) Stwierdzono przypadki wzajemnego podpisywania się uczestników za siebie w ewidencji obecności. Powyższe dotyczyło małżeństw i osób spokrewnionych. Z wyjaśnień uczestników udzielonych kontrolującym wynikało, że członkowie rodzin podpisywali się za siebie w sytuacjach, gdy np.:
- jedno z nich było czymś zajęte na terenie ŚDS, wówczas prosiło współmałżonka aby podpisał się za niego na liście obecności,
 - uczestnik nie potrafił pisać – wówczas na liście obecności podpisywała się za niego matka,
 - stan zdrowia uczestnika się pogorszył i nie potrafił już sam podpisywać się na liście, wtedy podpisy składała za niego żona (która poinformowała, że posiada pełnomocnictwo notarialne dot. m. in. podpisywania dokumentów za męża w różnych instytucjach),
 - uczestnika bolały oczy, prosił wówczas współmałżonka o podpisanie za niego listy obecności.

Odnosząc się do ww. przypadku, starszy terapeuta zajęciowy, wyjaśniła (cyt.): „(...) że uczestnicy ŚDS analogicznie jak każdy obywatel RP mają możliwość upoważnienia wybranej przez nich osoby do podpisywania listy obecności. Część uczestników udzieliła pełnomocnictwa (...) w formie pisemnej. Niemniej polskie prawo nie zabrania udzielenia pełnomocnictwa w sposób dorozumiany (w tym również w formie ustnej). Podstawę udzielenia pełnomocnictwa stanowi art.60 kodeksu cywilnego (k.c.), w myśl którego wola osoby dokonującej czynności prawnej (w tym przypadku mocodawcy pełnomocnika) może być wyrażona przez każde zachowanie tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny (...). Reasumując zgodnie z prawem RP uczestnicy mogą udzielić również upoważnienia ustnego innej osobie do złożenia podpisu na liście obecności. Środowiskowy Dom Samopomocy w Szczepkowie Borowym respektuje powszechnie obowiązujące przepisy prawa, zatem dopuszcza zarówno upoważnienie [pełnomocnictwo] pisemne jak i ustne”.

Zgodnie z § 24 ust. 4 rozporządzenia ws. śds, uczestnicy potwierdzają swoją obecność podpisem w ewidencji obecności w domu, a w przypadku braku takiej możliwości obecność uczestnika potwierdza podpisem upoważniony pracownik ŚDS.

- b) Stwierdzono rozbieżności pomiędzy liczbą osób faktycznie uczestniczących w zajęciach w ŚDS, odnotowanych na listach obecności, a liczbą osób wykazanych w meldunkach, tj.:
- w meldunku za październik 2017 r. błędnie wskazano liczbę osób faktycznie uczestniczących w zajęciach w ŚDS od 5 do 10 dni (powinno być 12, podano 13), od 11 i więcej dni (powinno być 62, podano 60) oraz liczbę osób nieuczestniczących w ogóle w zajęciach (powinno być 5, podano 6),
 - w meldunku za listopad 2017 r. błędnie wskazano liczbę osób nieuczestniczących w ogóle w zajęciach ŚDS (powinno być 3, podano 0),
 - w meldunku za grudzień 2017 r. błędnie wskazano liczbę osób faktycznie uczestniczących w zajęciach w ŚDS od 5 do 10 dni (powinno być 22, wskazano 23) i od 11 i więcej dni (powinno być 43, podano 44),
 - w meldunku za marzec 2018 r. błędnie wskazano liczbę osób faktycznie uczestniczących w zajęciach w ŚDS od 5 do 10 dni (powinno być 24, podano 25) i od 11 i więcej dni (powinno być 51, podano 50).

Powyższe uchybienie skutkowało przekazaniem informacji do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego niezgodnych ze stanem faktycznym odnośnie liczby osób uczestniczących w zajęciach. Jednakże przekazane dane nie miały wpływu na wielkość naliczonej dotacji dla ŚDS w Janowcu Kościelnym w danym okresie.

[Akta kontroli: III. 4-5, 35-38, 40, 1060 -1333]

III. W zakresie realizacji wydatków ŚDS (prawidłowość, zasadność, przeznaczenie), w tym środków pochodzących z rezerwy celowej.

1. Zadania w ramach rozdziału 85203 Ośrodki wsparcia realizowane były przez Fundację ITAJ w Szczepkowie Borowym na zlecenie Gminy Janowiec Kościelny.
2. Rok 2017
Plan wydatków wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. wynosił łącznie 1 247 332,00 zł, w tym:
 - środki z ustawy budżetowej – 1 232 496,00 zł,
 - środki z poz. 25 rezerw celowych – 14 836,00 zł,
 z przeznaczeniem na sfinansowanie:
 - rozwoju ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - zwiększenia dotacji o 380,40 zł na jednego uczestnika ŚDS, posiadającego orzeczenie o spektrum autyzmu bądź niepełnosprawności sprzężonej,
 - Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”.¹
3. Wydatki z dotacji wyniosły 1 247 331,60 zł, w tym::

2017 ²		
Lp.	Rodzaj	Kwota
1.	Wynagrodzenia	626 920,20 zł
2.	Transport podopiecznych, w tym paliwo	171 876,59 zł
3.	Wyposażenie miejsc	98 041,55 zł
4.	Energia, gaz, opał, energia, usługi telekomunikacyjne itp.	67 740,61 zł
5.	Remonty	64 786,04 zł
6.	Żywność	46 390,60 zł
7.	Leki i środki pomocnicze	139,21 zł
8.	Pozostałe wydatki	156 601,20 zł
9.	Wynagrodzenia - Program "Za Życiem"	11 660,33 zł
10.	Wyposażenie - Program "Za Życiem"	3 175,27 zł

¹ Zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r., M.P. z 2016 Nr 1250.

²Zgodnie z finansowym sprawozdaniem rocznym z wykorzystania dotacji za rok 2017.

Razem	1 247 331,60 zł ³
-------	------------------------------

4. Rok 2018

Plan wydatków wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosił łącznie 1 902 587,40 zł, w tym:

- środki z ustawy budżetowej – 1 898 347,40 zł,
- środki z poz. 33 rezerw celowych – 4 240,00 zł,

z przeznaczeniem na sfinansowanie:

- rozwoju ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- zwiększenia dotacji o 380,40 zł na jednego uczestnika ŚDS, posiadającego orzeczenie o spektrum autyzmu bądź niepełnosprawności sprzężonej,
- Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”.

5. Wydatki z dotacji wyniosły 1 900 215,10 zł, w tym:

2018 ⁴		
Lp.	Rodzaj	Kwota
1.	Wynagrodzenia	943 962,18 zł
2.	Transport podopiecznych, w tym paliwo	276 514,66 zł
3.	Remonty	170 781,61 zł
4.	Energia, gaz, opał, energia, usługi telekomunikacyjne itp.	105 062,99 zł
5.	Wyposażenie	76 534,31 zł
6.	Żywność	73 207,61 zł
7.	Materiały i artykuły do terapii	29 796,72 zł
8.	Konserwacje	11 847,75 zł
9.	Środki czystości	11 697,11 zł
10.	Szkolenia i delegacje	8 042,57 zł
11.	Bilety wstępu i wycieczki	6 973,00 zł
12.	Usługi zdrowotne	6 618,00 zł
13.	Materiały biurowe	1 223,37 zł
14.	Pozostałe wydatki	136 913,22 zł
15.	Wynagrodzenia - Program "Za Życiem"	41 040,00 zł
Razem		1 900 215,10 zł

6. Wydatki osobowe

6.1. Zasady wynagradzania pracowników ŚDS zawarto w Regulaminie wynagradzania dla pracowników Środowiskowych Domów Samopomocy działających przy Fundacji ITAJ, opracowanym i zatwierdzonym w dniu 4.01.2016 r. oraz Regulaminie wynagradzania

³Pomniejszone o kwotę 87,31 zł pochodzącą ze środków własnych Fundacji ITAJ – zgodnie ze sprawozdaniem częściowym z wykonania zadania publicznego za IV kw. 2017 r. Kwotę odjęto od pozycji nr 8 *Pozostałe wydatki* powyższej tabeli.

⁴Zgodnie z finansowym sprawozdaniem rocznym z wykorzystania dotacji za rok 2018.

dla pracowników Środowiskowego Domu Samopomocy w Szczepkowie Borowym z dnia 4.04.2018 r.

6.2. W toku kontroli, dokonano analizy wysokości wynagrodzeń wraz z dodatkami wszystkich pracowników zatrudnionych w okresie 2017-2018 w ramach umowy o pracę w ŚDS w Szczepkowie Borowym, w oparciu o:

- wykazy dotyczące wypłaconych wynagrodzeń pracownikom ŚDS,
- listy płac,
- akta osobowe pracowników.

Ponadto, wynagrodzenia wypłacone w 2018 r. odniesiono do wymogów „Wytycznych Wojewody”, wprowadzonych Zarządzeniami: nr 356 z dnia 29 grudnia 2017 r. i nr 136 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 5 czerwca 2018 r.

6.3. Premie

6.3.1. Zgodnie z § 6 Regulaminu wynagradzania dla pracowników Środowiskowych Domów Samopomocy działających przy Fundacji ITAJ z dnia 4.01.2016 r. (cyt.):

„1. Pracownikom mogą być przyznawane miesięczne premie uznaniowe w wysokości do 30% wynagrodzenia zasadniczego.

2. Decyzję w sprawie przyznania premii podejmuje kierownik (dyrektor) ŚDS lub upoważniony przez niego: pracownik, czy też zleceniobiorca.

3. Na wysokość przyznanej premii wpływają m.in. możliwości finansowe pracodawcy, staranność pracy wykonywanej przez pracownika i przestrzeganie dyscypliny pracy”.

Natomiast w myśl § 6 (cyt.): *„regulaminu wynagradzania dla pracowników Środowiskowego Domu Samopomocy w Szczepkowie Borowym” z dnia 4.04.2018 r., obowiązującego do końca okresu objętego kontrolą (cyt.):*

„1. Pracownikom mogą być przyznawane miesięczne premie uznaniowe.

2. Decyzję w sprawie przyznania premii pracownikom ŚDS podejmuje upoważniony przedstawiciel pracodawcy.

3. Na wysokość przyznanej premii wpływają w szczególności możliwości finansowe pracodawcy”.

6.3.2. W okresie objętym kontrolą pracownikom Domu, premie przyznawał Dyrektor, natomiast Dyrektorowi – członek Zarządu Fundacji ITAJ, po akceptacji Głównej księgowej ŚDS.

6.3.3. W toku kontroli dokonano analizy wysokości premii wypłaconych pracownikom ŚDS na podstawie list płac oraz wykazów osób⁵, którym przyznano premie. Stwierdzono, że przyznawano je w kwotach odpowiadających przyjętym przez jednostkę, wyżej opisanym regulacjom i wliczone do wynagrodzenia pracowników jako dodatek nie spowodowały przekroczenia maksymalnej kwoty wynagrodzenia, o której mowa w „Wytycznych Wojewody”, tj. 4 574,00 zł.

6.4. Nagrody

6.4.1. Kwestie przyznawanie nagród pracownikom ŚDS uregulowane zostały ww. opisanych regulaminach dotyczących wynagradzania pracowników ŚDS. Zgodnie z § 7 regulaminów (cyt.):

⁵ Wykazy za poszczególne miesiące są zatwierdzone przez Kierownika ŚDS i Główną księgową ŚDS. Dotyczą okresu 2017-2018.

„1. Pracownikom szczególnie wyróżniającym się w pracy mogą być przyznane specjalne nagrody pieniężne lub rzeczowe” (...).

„1. Pracownikom mogą być przyznane nagrody pieniężne lub rzeczowe.

2. Decyzję w sprawie przyznania nagrody podejmuje upoważniony przedstawiciel pracodawcy.

3. Na wysokość przyznanej nagrody wpływają w szczególności możliwości finansowe pracodawcy”.

6.4.2. W 2017 r., 2 pracownikom ŚDS zostały przyznane nagrody, tj.:

– Dyrektorowi ŚDS – w kwocie 12 675,00 zł,

– Z-cy dyrektora – w kwocie 4 205,00 zł.

Powyższe nagrody zostały przyznane i wypłacone w następstwie uchwały Nr 01/09/2017 z dnia 3 września 2017 r. Zarządu Fundacji ITAJ w sprawie przyznania nagród pieniężnych Dyrektorowi oraz jego Zastępcy. Zgodnie z uchwałą nagrody przyznano (cyt.) „(...) z uwagi na wzorowe wypełnianie swoich obowiązków, przejawianie inicjatywy w pracy i podnoszenie jej wydajności i jakości (...)”.

Powyższe działanie było zgodne z art. 105 Kodeksu pracy stanowiącym, że nagrody mogą być przyznawane pracownikom, którzy poprzez wzorowe wypełnianie swoich obowiązków, przejawianie inicjatywy w pracy oraz podnoszenie jej wydajności i jakości, przyczyniają się szczególnie do wykonywania zadań jednostki.

6.4.3. W 2018 r. nie przyznano żadnych nagród pracownikom ŚDS.

[Akta kontroli: III. 23-29, 886-995, IV.4-8]

7. Wydatki rzeczowe

W latach 2017-2018 wydatki rzeczowe wyniosły łącznie 1 523 963,99 zł⁶:

2017		
Lp.	Rodzaj	Kwota
1.	Transport podopiecznych, w tym paliwo	171 876,59 zł
2.	Wyposażenie miejsc	98 041,55 zł
3	Energia, gaz, opał, energia, usługi telekomunikacyjne itp.	67 740,61 zł
4.	Remonty	64 786,04 zł
5.	Żywność	46 390,60 zł
6.	Pozostałe wydatki	156 601,20 zł
7.	Leki i środki pomocnicze	139,21 zł
8.	Wyposażenie - Program "Za Życiem" (laptop)	3 175,27 zł
	Razem	608 751,07 zł
2018		
1.	Transport podopiecznych, w tym paliwo	276 514,66 zł
2.	Remonty	170 781,61 zł

⁶ Na podstawie rocznych sprawozdań finansowych z wykorzystania dotacji.

3	Energia, gaz, opał, energia, usługi telekomunikacyjne itp.	105 062,99 zł
4.	Wyposażenie	76 534,31 zł
5.	Żywność	73 207,61 zł
6.	Materiały i artykuły do terapii	29 796,72 zł
7.	Konserwacje	11 847,75 zł
8.	Środki czystości	11 697,11 zł
9.	Szkolenia i delegacje	8 042,57 zł
10.	Bilety wstępu i wycieczki	6 973,00 zł
11.	Usługi zdrowotne	6 618,00 zł
12.	Materiały biurowe	1 223,37 zł
13.	Pozostałe wydatki	136 913,22 zł
Razem		915 212,92 zł

8. Ustalenia w zakresie usług transportowych

8.1. Ustalono, że Środowiskowy Dom Samopomocy w Szczepkowie Borowym w latach 2017-2018 świadczył usługi transportowe 5 dni w tygodniu, polegające na dowożeniu uczestników na zajęcia z miejsca zamieszkania i odwożeniu po zajęciach. Ponadto, ŚDS zapewniał usługi transportowe uczestnikom pobytu całodobowego. Polegały one na dowozie do miejsca zamieszkania po skończonym treningu całodobowym oraz zapewnieniu transportu do kościoła, jeżeli uczestnicy wyrażali potrzebę wzięcia udziału we Mszy Świętej podczas treningu całodobowego.

8.2. Do organizacji transportu uczestników ŚDS wykorzystywał samochody stanowiące własność Fundacji ITAJ. W 2017 r. dowozy uczestników odbywały się w godzinach 7:00-8:00, a odwozy w godzinach 14:00-15:00, z wykorzystaniem 5 samochodów, natomiast w 2018 r. dowozy odbywały się w godzinach 6:30-7:30, a odwozy w godz. 13:50-14:50, z wykorzystaniem 6 samochodów.

8.3. W ŚDS obowiązuje Regulamin ws. zasad korzystania z samochodów służbowych w Środowiskowym Domu Samopomocy w Szczepkowie Borowym z dnia 2 stycznia 2018 r. ze zm. W 2017 r. ŚDS nie posiadał takiego regulaminu ani żadnego dokumentu regulującego korzystanie z samochodów służbowych. Na podstawie analizy ww. regulaminu ustalono, że zawierał on między innymi: wykaz pojazdów służbowych oraz wykaz osób uprawnionych do ich prowadzenia. Ponadto, regulamin zawierał zapisy, że samochody służbowe mogą być wykorzystywane wyłącznie do celów związanych z działalnością ŚDS. Ww. dokument regulował także koszty związane z eksploatacją samochodów służbowych. Zgodnie z § 3.1 regulaminu koszty napraw bieżących i przeglądów samochodów ponosi Fundacja ITAJ, natomiast w myśl § 3.2 koszty zakupu paliwa oraz płynów eksploatacyjnych pokrywa ŚDS. Regulamin obligował także użytkownika samochodu do dokonywania wpisów w karcie przebiegu pojazdu dotyczących każdego wykorzystania pojazdu.

8.4. Ustalono, że ŚDS posiadał prowadzoną w cyklu miesięcznym ewidencję przebiegu dla każdego pojazdu służbowego. Kontrolujący dokonali wglądu w losowo wybrane ewidencje pojazdów za grudzień 2017 r. i styczeń, luty, marzec i grudzień 2018 r. Stwierdzono, że karty pojazdów były drukami ścisłego zarachowania i wydawane były

kierowcom za pokwitowaniem do rozliczenia. Zawierały elementy wskazane w „Wytycznych Wojewody” wprowadzonych Zarządzeniem Nr 356 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie stosowania wytycznych dotyczących zasad i sposobu realizacji zadania z zakresu administracji rządowej w województwie warmińsko-mazurskim – środowiskowe domy samopomocy. W ewidencjach pojazdów ŚDS za miesiąc grudzień 2018 r. pojawiła się dodatkowo godzina wyjazdu i przyjazdu, zgodnie z nowymi „Wytycznymi Wojewody” wprowadzonymi Zarządzeniem Nr 136 z dnia 5 czerwca 2018 r.

8.5. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

[Akta kontroli: I. 969-973, III. 38-41, 62, 178-523, 615-617, IV. 1-3398]

9. Wydatki ponoszone z rezerwy celowej.

9.1. Środki z rezerwy wydatkowano na realizację Programu „Za Życiem”, tj.:

- w roku 2017 przyznane środki z rezerwy celowej poz. 25 w kwocie 14 836,00 zł, zostały wykorzystane w 100 %, tj. na:
 - dofinansowanie wynagrodzeń dla wszystkich pracowników ŚDS w kwocie 11 660,33 zł,
 - zakup wyposażenia 3 175,27 zł (laptop).⁷
- w roku 2018 przyznane środki z rezerwy celowej poz. 33 w kwocie 2 240,00 zł, zostały wykorzystane w 100 %, tj. na dofinansowanie wynagrodzeń dla wszystkich pracowników ŚDS⁸.

9.2. Na podstawie analizy dowodów księgowych dokumentujących 100 % wydatków w rozdziale 85203, zrealizowanych w ramach środków pochodzących z rezerw celowych ustalono, że wszystkie środki finansowe zostały przeznaczone i wydatkowane zgodnie z celem wskazanym w decyzjach Wojewody Warmińsko-Mazurskiego.

10. W latach 2017 i 2018 nie ponoszono wydatków inwestycyjnych/ majątkowych⁹.

[Akta kontroli: I.969-973, III.33, IV.2-3]

11. Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości w zakresie wykorzystania dotacji celowych udzielonych z budżetu państw dotyczyły:

11.1. Wydatkowania środków dotacji na wypłatę wynagrodzenia dla Dyrektora ŚDS w Janowcu Kościelnym w łącznej kwocie **38 021,30 zł** brutto, w okresie od czerwca do września 2018 r. [12 700,00 zł (1/3 etatu) x 4 miesiące].

Zgodnie z załącznikiem do Zarządzenia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr 356 ws. stosowania wytycznych dotyczących zasad i sposobu realizacji zadania (...) – środowiskowe domy samopomocy, w części IV. Zatrudnienie i wynagradzanie, ust. 4 (cyt.): „Wysokość wynagrodzenia pracowników śds wraz z wszelkimi dodatkami do wynagrodzenia na pełny etat (...) nie może przekraczać dwukrotnej wysokości

⁷ Sprawozdanie z wykorzystania dotacji za rok 2017.

⁸ Sprawozdania z wykorzystania dotacji za lata 2017 i 2018.

⁹ Zgodnie z powyższymi sprawozdaniami.

przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw, ustalanego w oparciu o informację GUS”.

Powyższe wytyczne zmienione zostały w drodze Zarządzenia Nr 136 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 5 czerwca 2018 r. (weszło w życie z dniem podpisania i obowiązywało do 30 stycznia 2019 r.), w części IV. Zatrudnienie i wynagradzanie, ust. 4 (cyt.): „Z dotacji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, wynagrodzenia dyrektora lub kierownika ŚDS oraz osób wymienionych w rozdziale IV ust. 2 wraz z wszelkimi dodatkami do wynagrodzenia finansowane są do dwukrotności wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw, ustalanego w oparciu o aktualne informacje GUS. W przypadku zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy, wynagrodzenie przysługuje w stosunku proporcjonalnym do wymiaru czasu pracy”.

Zgodnie z § 3 Zarządzenia nr 356, ŚDS zobowiązane zostały do dostosowania swojej działalności do wymogów określonych w wytycznych do dnia 31.01.2018 r. Prezes Fundacji ITAJ w dniu 13.02.2018 r. podpisał aneks nr 4 do umowy o powierzenie realizacji zadania publicznego, zobowiązując się do przestrzegania zasad określonych w Wytycznych Wojewody Warmińsko-Mazurskiego wprowadzonych Zarządzeniem nr 356.

Na podstawie okazanej w toku kontroli dokumentacji (umowy o pracę, listy płac i tabeli wynagrodzeń sporządzonych przez Głównego księgowego ŚDS) ustalono, że wynagrodzenie brutto Dyrektora jednostki, włącznie z przyznanymi premiami i nagrodami w okresie od czerwca do września 2018 r. przewyższało kwotę wynikającą z ww. „Wytycznych Wojewody” i wynosiło **12 700,00 zł** miesięcznie (na 1/3 etatu).

Maksymalna wysokość wynagrodzenia Dyrektora, zgodnie z „Wytycznymi Wojewody” powinna kształtować się następująco:

- w czerwcu: $4\ 696,59\ \text{zł} \times 2 = 9\ 393,18\ \text{zł}$, w tym na 1/3 etatu dyrektora winno wynieść nie więcej niż **3 131,06 zł**,
- w lipcu: $4\ 848,16\ \text{zł} \times 2 = 9\ 696,32\ \text{zł}$, w tym na 1/3 etatu dyrektora winno wynieść nie więcej niż **3 232,11 zł**,
- w sierpniu: $4\ 825,02\ \text{zł} \times 2 = 9\ 650,04\ \text{zł}$, w tym na 1/3 etatu dyrektora winno wynieść nie więcej niż **3 216,68 zł**,
- we wrześniu: $4\ 798,27\ \text{zł} \times 2 = 9\ 596,54\ \text{zł}$, w tym na 1/3 etatu dyrektora winno wynieść nie więcej niż **3.198,85 zł**.

Mając na uwadze powyższe, wysokość wynagrodzenia brutto nienależnie przyznana Dyrektorowi ŚDS wynosiła:

- w czerwcu $9\ 568,94\ \text{zł}$ ($12\ 700,00\ \text{zł} - 3\ 131,06\ \text{zł}$),
- w lipcu $9\ 467,89\ \text{zł}$ ($12\ 700,00\ \text{zł} - 3\ 232,11\ \text{zł}$),
- w sierpniu $9\ 483,32\ \text{zł}$ ($12\ 700,00\ \text{zł} - 3\ 216,68\ \text{zł}$),
- we wrześniu $9\ 501,15\ \text{zł}$ ($12\ 700,00\ \text{zł} - 3\ 198,85\ \text{zł}$).

Opisany wyżej stan faktyczny, tj. przyznanie w okresie od czerwca do września 2018 r. wynagrodzenia Dyrektorowi ŚDS w zawyżonej wysokości skutkowało pobraniem dotacji z budżetu państwa w nadmiernej wysokości w łącznej kwocie **38 021,30 zł**.

11.2. Wynajem urządzeń masujących (foteli masujących, platform wibracyjnych, wanny z hydromasażem i sauny) w łącznej wysokości **89 930,12 zł**, w tym:

- w 2017 r. w łącznej kwocie 35 200,11 zł,
- w 2018 r. w łącznej kwocie 54 730,01 zł.

Na wynajem urządzeń zawarto dwie umowy:

- W dniu 2 listopada 2015 r. Fundacja ITAJ w Szczepkowie Borowym zawarła umowę najmu z GP Investmens s.c. w Olsztynie – zgodnie z którą (cyt.): „(...) *Wynajmujący (...) oddaje Najemcy (...) do użytkowania urządzenia masujące, tj.: 1 – trzy fotele masujące od dnia 02.22.2015 r. do dnia 31.12.2017 roku; 2 – trzy platformy wibracyjne (masujące) od dnia 02.03.2016 r. do dnia 31.12.2017 r. (...)*”. Miesięczny koszt wynajmu foteli ustalono w umowie na kwotę 2 250,00 zł, a platform na kwotę 950,01 zł. Całkowity koszt wynajmu wyniósł 35 200,11 zł.
- W dniu 28 grudnia 2017 r. Fundacja ITAJ zawarła umowę nr S-W/28/12/2017 z HOT-TOP s.c. Zbigniew Morawski, Marek Dębski w Warszawie – zgodnie z którą (cyt.): „*Wykonawca dostarczy i udostępni Zamawiającemu saunę kombi oraz wannę firmy Ruben Design model MAXUS (...) na okres od dnia 02.01.2018 roku do dnia 31.12.2020 (...)*”. Miesięczny koszt wynajmu wanny ustalono w umowie na kwotę 1 930,00 zł a sauny na kwotę 1 910,00 zł. Całkowity koszt wynajmu wyniósł 46 080,00 zł.

Ponadto, w 2018 roku wynajęto urządzenia do masażu (fotele, platformy) od GP Investmens s.c. w Olsztynie w łącznej kwocie najmu 8 650,01 zł. Nie zawarto w tym zakresie oddzielnej umowy.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Szczepkowie Borowym za pośrednictwem Wójta Janowca Kościelnego, udzielił następujących wyjaśnień (cyt.): „(...) *Wydatki poniesione z tytułu najmu: urządzeń masujących, foteli są zgodne z umową oraz ofertą stanowiącą integralną część umowy nr 4/2015 z dnia 30.12.2015 roku „prowadzenie Środowiskowego domu Samopomocy w Szczepkowie Borowym w latach 2016-2020”. Żaden zapis umowy nr 4/2015 czy też oferty nie wyklucza wydatków poniesionych na rzecz uczestników w związku z najmem: foteli czy urządzeń masujących (...)*”. Wyjaśniono również, iż powyższe wydatki nie były kwestionowane przez wcześniejsze kontrole. W dalszych wyjaśnieniach stwierdzono, że wynajmu dokonano (cyt.): „(...) *W celu realizacji treningu relaksacyjnego w ramach pracowni/ sekcji Hipokrates (...)* Korzystanie z urządzenia przez uczestników jest rejestrowane w odrębnej ewidencji dokumentującej realizację t. relaksacyjnych”.

W odniesieniu do ww. wyjaśnień należy stwierdzić, że celem każdej kontroli jest podniesienie sprawności działania jednostki przez usuwanie nieprawidłowości, jej przyczyn i źródeł oraz pobudzanie działań konstruktywnych. Dzięki kontroli możliwe jest identyfikowanie błędów, wskazywanie obszarów wymagających poprawy oraz możliwości lepszego wykonania zadań w przyszłości. Należy zaznaczyć, iż kontrola to proces badania danego obszaru, który uwarunkowany jest nie tylko zastaną sytuacją, stanem prawnym, ale również przyjętymi interpretacjami, ustaleniami oraz indywidualnym oglądem kontrolerów. Wobec tego, nie ma możliwości zestawienia ze sobą i porównania wprost ustaleń czynności kontrolnych dokonywanych na przestrzeni kilku lat.

Ponadto, o kwalifikowalności ww. wydatków nie stanowi brak zastrzeżeń w niniejszym przedmiocie, przez organ dokonujący kontroli, lecz spełnianie przesłanek określonych

w § 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie śds. W związku z powyższym, osoba kierująca środowiskowym domem samopomocy, na podstawie dokumentacji uczestników (zaświadczenia/skierowania lekarskie na zabiegi rehabilitacyjne), winna uzasadnić: konieczność objęcia uczestników placówki usługami rehabilitacyjnymi, a tym samym zatrudnienia osoby wykwalifikowanej w tym kierunku, nabycie niezbędnych urządzeń lub ich najmu, którego zasadność winna być udokumentowana dokonaniem analizy rynku i wykazaniem, iż najem jest korzystniejszy z ekonomicznego punktu widzenia niż zakup. Decyzja o objęciu usługami rehabilitacyjnymi danego uczestnika, winna być nadto poparta analizą możliwości świadczenia tychże usług, w pierwszej kolejności przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

W toku kontroli ustalono, że urządzenia masujące były wykorzystywane przez uczestników ŚDS, a obsługa tych urządzeń nie wymagała zatrudnienia wykwalifikowanych w tym zakresie osób.

Zdaniem kontrolujących, w przypadku rzeczywistej potrzeby używania tego rodzaju urządzeń masujących zasadnym i gospodarnym rozwiązaniem byłoby dokonanie zakupu takich urządzeń, nie zaś ponoszenie tak dużych kosztów – 35 200,11 zł w 2017 r. i 54 730,01 zł w 2018 r. na ich wynajem.

Wydatkowanie środków z dotacji celowej na wynajem urządzeń masujących w kwocie **89 930,12 zł**, należy uznać za przejaw niegospodarności. Skutkowało to naruszeniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym, wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów i optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

11.3. Wydatkowania środków dotacji w łącznej kwocie **27 210,00 zł** na zakup:

- 12 materaców przeciwoleżynowych w kwocie 3 360,00 zł,
- 9 łóżek rehabilitacyjnych elektrycznych w kwocie 23 850,00 zł.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Szczepkowie Borowym za pośrednictwem Wójta Janowca Kościelnego, udzielił następujących wyjaśnień (cyt.): „(...) *materace przeciwoleżynowe zostały zakupione na potrzeby ŚDS w Szczepkowie Borowym z następujących względów:*

- 1) *Obowiązek świadczenia usług całodobowych dla 12 uczestników.*
- 2) *Ułatwia funkcjonowanie w codziennym życiu osobom niepełnosprawnym (...).*
- 3) *Higienicznych tj. z materacy (łóżek) korzysta wielu uczestników, a zatem bardzo ważne są względy higieniczne. Materace piankowe nie posiadają warstw, w których mogłyby bytować bakterie czy roztocza (...),*
- 4) *Ekonomicznych – zakupione materace to jedne z najtańszych na rynku.*
- 5) *Ma wyposażenie w pokrowiec nieprzemakalny i zmywalny paroprzepuszczalny”.*

Natomiast łóżka rehabilitacyjne zakupiono z uwagi, na to że są one niezbędne w domach, gdzie przebywają osoby niepełnosprawne, ponieważ ułatwiają codzienne funkcjonowanie.

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy podkreślić, że powyższe wydatki nie znajdują uzasadnienia w świetle zapisów obowiązującej ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którymi środowiskowy dom samopomocy jest ośrodkiem wsparcia dla osób z

zaburzeniami psychicznymi (zwanymi uczestnikami), wymagających pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększania zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej.

Natomiast, zgodnie z § 7 ust. 2 rozporządzenia ws. śds skierowanie osoby na pobyt całodobowy następuje w przypadku wystąpienia potrzeby spowodowanej sytuacją życiową lub rodzinną osoby albo w przypadku realizacji całodobowego treningu samoobsługi i umiejętności społecznych w ramach indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego.

Ponadto, zgodnie z § 18 pkt 7 lit. a rozporządzenia ws. śds, w przypadku zapewniania miejsc całodobowego pobytu, ŚDS ma posiadać pokoje wyposażone w łóżko lub tapczan z pościelą.

Jak ustalono w toku kontroli w okresie objętym kontrolą treningi całodobowe ŚDS prowadził w systemie weekendowym (raz w miesiącu), a w ŚDS nie było uczestników w stanach leżących. Trzeba przy tym podkreślić, że środowiskowe domy samopomocy nie są placówkami całodobowej opieki, a zakupione łóżka i materace są wyrobami medycznym i stanowią specjalistyczny sprzęt rehabilitacyjny i przeznaczone są dla osób obłożnie chorych.

Zdaniem kontrolujących zakup tego rodzaju sprzętu wykracza poza zakres usług przewidzianych w przepisach dotyczących działalności środowiskowych domów samopomocy.

Mając powyższe na uwadze, zakup powyższych wyrobów medycznych, skutkowało wydatkowaniem środków dotacji w kwocie **27 210,00 zł** niezgodnie z przeznaczeniem.

11.4. Pokrycia kosztów w łącznej kwocie **18 137,10 zł**, poniesionych w:

- 2016 r. ze środków dotacji otrzymanych w 2017 r. w łącznej wysokości **4 780,97 zł**
- 2017 r. ze środków dotacji otrzymanych w 2018 r. w łącznej wysokości **13 356,13 zł**, tj.:

2017 rok

Lp.	Nr dokumentu	Data wystawienia	Wyszczególnienie	Kwota faktury	Kwota zapłacona z dotacji	Data zapłaty
1.	6598/ST/2016	15.12.2016	Paliwo - koszt transportu podopiecznych na zajęcia terapii w ŚDS i pozostałe niezbędne wydatki na działalność bieżącą ŚDS - płyn do spryskiwaczy, żarówki samochodowe	2 379,86 zł	2 379,86 zł	11.01.2017
2.	623/2016	20.12.2016	Materiały elektryczne - pozostałe niezbędne wydatki związane z działalnością bieżącą ŚDS	641,91 zł	641,91 zł	11.01.2017

3.	1612036758 3525	29.12.2016	Usługi telekomunikacyjne - pozostałe niezbędne wydatki związane z działalnością bieżącą ŚDS	200,88 zł	200,88 zł	18.01.2017
4.	6857/ST/20 16	30.12.2016	Paliwo - koszt transportu podopiecznych na zajęcia terapii w ŚDS	1 558,32 zł	1 558,32 zł	11.01.2017
Razem				4 780,97 zł	4 780,97 zł	

2018 rok

Lp.	Nr dokumentu	Data wystawienia	Wyszczególnienie	Kwota faktury	Kwota zapłacona z dotacji	Data zapłaty
1.	02/12/17/SD S-Sz. B/35	28.12.2017	Nota obciążeniowa - koszt transportu podopiecznych na zajęcia terapii w ŚDS, z tytułu używania autobusu Renault Master o nr rej. NNI 10775	4 650,00 zł	4 650,00 zł	15.01.2018
2.	OG 7807996	07.12.2017	Ubezpieczenie majątkowe - pozostałe niezbędne wydatki związane z działalnością bieżącą ŚDS	2 610,00 zł	2 392,85 zł	16.01.2018
3.	6029/ST/20 17	28.12.2017	Paliwo - koszt transportu podopiecznych na zajęcia terapii w ŚDS	340,91 zł	340,91 zł	16.01.2018
4.	1206/2017	28.12.2017	Usługa monitoringu, deratyzacja	307,50 zł	307,50 zł	16.01.2018
5.	410/MAG/1 2/2017	27.12.2017	Artykuły gospodarcze (malarskie - spray, silikon, klej montażowy, listwa kuweta malarska, akryl) - pozostałe niezbędne wydatki związane z działalnością ŚDS	593,82 zł	593,82 zł	16.01.2018
6.	1712005762 3714	29.12.2017	Usługi telekomunikacyjne	190,36 zł	190,36 zł	16.01.2018

7.	FV/26/2017/ 12	27.12.2017	Artykuły gospodarcze - środki czystości - pozostałe niezbędne wydatki związane z działalnością bieżącą ŚDS	64,65 zł	64,65 zł	16.01.2018
8.	167/HYD/1 2/2017	28.12.2017	Artykuły gospodarcze - pozostałe niezbędne wydatki związane z działalnością bieżącą ŚDS	395,68 zł	395,68 zł	16.01.2018
9.	03/12/17/śds -SzB/36	28.12.2017	Nota obciążeniowa - koszt transportu podopiecznych na zajęcia terapii w ŚDS,	2 950,00 zł	1 003,20 zł	08.03.2018
10.	35/W/2017	20.12.2017	Usługa wynajem foteli masujących za grudzień - pozostałe wydatki ŚDS	2 250,00 zł	2 250,00 zł	20.03.2018
11.	36/W/2017	20.12.2017	Usługa - wynajem urządzeń masujących za grudzień - pozostałe wydatki ŚDS	950,01 zł	950,01 zł	20.03.2018
Razem				15 302,93 zł	13 356,13 zł	

Należy w tym miejscu wskazać, że zgodnie z „zasadą memoriału” wyrażoną w art. 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2017 r., poz. 2342 ze zm.) w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty.

Ponadto, zasady ujmowania operacji gospodarczych w księgach rachunkowych zostały określone również w art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, które nakazują ujmowanie w księgach rachunkowych jednostek sektora finansów publicznych wszystkich etapów rozliczeń poprzedzających płatność wydatków, natomiast z treści przepisów art. 20 ust. 1 ww. ustawy o rachunkowości wynika, że do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Podkreślić należy, że Fundacja ITAJ jako podmiot bezpośrednio realizujący zadanie publiczne powierzone na mocy umowy przez Gminę Janowiec Kościelny jest zobowiązana do znajomości nie tylko ustawy o rachunkowości oraz przepisów dotyczących Fundacji, ale również przepisów ustawy o finansach publicznych. Powyższe wynika z faktu, że zadanie jest finansowane w 100% ze środków publicznych, tj. dotacji celowych, które w myśl art. 126 ustawy o finansach publicznych podlegają szczególnym zasadom rozliczania.

Ponadto, w sferze finansów publicznych, w przypadku wykorzystania dotacji z budżetu państwa, obowiązuje zasada roczności budżetu. Zgodnie z art. 109 ust. 1 i 5 ustawy o finansach publicznych podstawą gospodarki finansowej państwa w danym roku budżetowym jest ustawa budżetowa, a rokiem budżetowym jest rok kalendarzowy. Z konstytucyjnej zasady roczności budżetu państwa określonej w art. 219 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483) oraz związanej z nią zasady uprzedniości wynika obowiązek corocznego uchwalania ustawy budżetowej przed rozpoczęciem kolejnego roku budżetowego. Wyjątkiem od zasady roczności budżetu jest art. 136 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym ustawa budżetowa może określać, w ramach limitów wydatków na rok budżetowy, limity wydatków na programy wieloletnie. Wyjątek od zasady roczności budżetu stanowi również art. 181 ust. 2 ww. ustawy, który przewiduje możliwość ustalenia przez Radę Ministrów wykazu oraz planu finansowego niezrealizowanych wydatków, do których nie stosuje się art. 181 ust. 1 tejże ustawy, to znaczy, które nie wygasają z upływem roku budżetowego.

W związku z powyższym, środki dotacji otrzymane w 2017 roku, powinny zostać przeznaczone na pokrycie kosztów ponoszonych w 2017 roku i analogicznie w 2018 r. Powyższe skutkowało wydatkowane dotacji niezgodnie z przeznaczeniem w łącznej wysokości **18 137,10 zł**.

11.5. Pokrycia kosztów usług medycznych (psychiatrycznych), w łącznej wysokości **12 900,00 zł**, w tym:

- w 2017 r. w łącznej kwocie 9 550,00 zł,
- w 2018 r. w łącznej kwocie 3 350,00 zł.

Usługi były świadczone przez Indywidualną Specjalistyczną Praktykę Lekarską Gabinet Psychiatryczny Lek. med. Jacek Aleksiej, 12-100 Szczytno, ul. Kościuszki 4/6. Podopieczni byli dowożeni do gabinetu przez pracowników ŚDS.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Szczepkowie Borowym za pośrednictwem Wójta Janowca Kościelnego, udzielił następujących wyjaśnień (cyt.): „(...) Środowiskowe domy samopomocy są to ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, a więc finansowanie poradnictwa psychiatrycznego uczestnikom odbywało się w ramach realizacji usług wspierających przewidzianych w rozporządzeniu (...) w sprawie środowiskowych domów samopomocy (...). Ponadto, zgodnie z rocznym sprawozdaniem resortowym MRPiPS-05 w tablicy nr 9 (...) wskazano (...) pracowników zabezpieczających inne potrzeby, w tym (...) lekarze (...). Mając na uwadze powyższe, tj. możliwość stałego zatrudnienia lekarza (...) Fundacja ITAJ z uwagi na przesłanki ekonomiczne wyłącznie doraźnie finansowała zabezpieczenie tzw. innych potrzeb uczestnikom tj. poradnictwa psychiatrycznego w ramach doraźnych usług medycznych (...) finansowanie usług medycznych odbywało się więc zgodnie z rozporządzeniem MPiPS ws. ŚDS oraz sprawozdaniem resortowymi, które jednoznacznie i wyraźnie zakładają możliwość zatrudnienia lekarza w celu realizacji tzw. „innych potrzeb” uczestników (...) Z uwagi na sporadyczne świadczenie usług medycznych z lekarzem (...) nie podpisano umowy (...)”.

Środowiskowe domy samopomocy są to ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Niemniej jednak, co do zasady nie świadczą usług leczniczych i medycznych, lecz usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów

samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowaniu w życiu społecznym. Ponadto, § 14 pkt 6 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów pomocy społecznej obliguje ŚDS względem uczestników wyłącznie do pomocy w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, uzgadniania i planowania terminów wizyt u właściwego lekarza specjalisty, pomocy w zakupie leków oraz w dotarciu do placówek medycznych. Zatem ponoszenie przez ŚDS kosztów związanych z opłaceniem lekarza psychiatry jest nieuzasadnionym wydatkowaniem środków publicznych.

Podopieczni ŚDS, którzy wymagają pomocy medycznej (np. konsultacji psychiatrycznej), mają prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1510 ze zm.), w tym do otrzymywania bezpłatnych zaświadczeń do celów pomocy społecznej, o których mowa w § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie ŚDS (np. zaświadczenie lekarskie, wydane przez lekarza psychiatrę, o występujących zaburzeniach psychicznych). Tak więc, korzystanie z usług lekarza psychiatry przez środowiskowy dom samopomocy i płacenie za świadczone usługi ze środków dotacji, skutkuje podwójnym finansowaniem usług zdrowotnych.

Sfinansowanie usług lekarza psychiatry możliwe jest wyłącznie w przypadku zajścia potrzeby przeprowadzenia szkolenia dla pracowników zatrudnionych w ŚDS, o którym mowa w § 23 rozporządzenia w sprawie ŚDS. Taka sytuacja w niniejszej sprawie jednak nie miała miejsca. Niezależnie od powyższego, tożsamą opinię dotyczącą zatrudniania lekarza psychiatry w ŚDS wyraziło Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (pismo z dnia 20 października 2017 r., znak: DPS.V.5102.196.2017.DW – skierowane do Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie).

Środki dotacji z budżetu państwa wydatkowane na pokrycie kosztów związanych ze świadczeniem usług medycznych (psychiatrycznych) w wysokości **12 900,00 zł** w tym przypadku uznać należy za wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem.

11.6. Wydatkowania środków dotacji na wykonanie i zamieszczenie ogłoszeń w gablocie Urzędu Miejskiego w Nidzicy w kwocie **1 230,00 zł**.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Szczepkowie Borowym za pośrednictwem Wójta Janowca Kościelnego, udzielił następujących wyjaśnień (cyt.): „*Z uwagi na świadczenie usług na terenie Miasta Nidzica, zamieszczono informację o ŚDS w Szczepkowie B. na tablicy ogłoszeń. Informacja zawierała w szczególności: adres środowiskowego domu samopomocy i dane kontaktowe*”.

W ocenie zespołu kontrolnego „promocja w środowisku lokalnym” ŚDS ze środków budżetu państwa nie powinna polegać na wydatkowaniu tychże środków finansowych na wykonanie ogłoszeń i zamieszczaniu ich na tablicach Urzędu Miasta w Nidzicy. Promowanie jednostki może odbywać się w inny sposób i nie generować niepotrzebnych kosztów, np. poprzez wykorzystanie aktualnej strony internetowej ŚDS w celach reklamowych lub wsparcie i pomoc w tym zakresie przez Fundację ITAJ.

Ponadto, biorąc pod uwagę działalność ŚDS należy uznać, że jednostka nie wymaga intensywnego promowania, gdyż uczestnicy kierowani są do domów za pośrednictwem ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszczania osoby ubiegającej się o skierowanie.

Podkreślić należy, że przyznana na lata 2017 i 2018 dotacja była przeznaczona na bieżącą działalność ŚDS w Szczepkowie Borowym. Powinna być wydatkowana w sposób celowy i oszczędny, a wydatki nie mają charakteru nieograniczonego. W przypadku danych adresowych i kontaktowych ŚDS nie ma konieczności publikowania ich w gablotach jednostek samorządu terytorialnego, tym bardziej ze środków pochodzących z przyznanej dotacji.

W związku z powyższym wydatki poniesione na wykonanie i zamieszczenie ogłoszeń były nieuzasadnione, a dotacja w kwocie **1 230,00 zł** została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem.

- 11.7. Braku szczegółowego opisu operacji gospodarczych na dokumentach księgowych. Przykładowe opisy faktur to (cyt.): „*pozostałe wydatki ŚDS*”, „*wyposażenie ŚDS*”, „*koszt transportu uczestników*”, „*niezbędne wydatki związane z działalnością ŚDS*”, „*usługa medyczna*”, „*wydatki bieżące*” itp.

Naruszono w tym zakresie art. 21 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości, które określają, że jednym z elementów dowodu księgowego (faktury) jest opis operacji gospodarczej.

Ponadto należy zaznaczyć, że opis merytoryczny na dowodzie księgowym ma do spełnienia dwa zadania:

- uzupełnienie opisu operacji gospodarczej w taki sposób, aby na jej podstawie główny księgowy mógł wstępnie ocenić prawidłowość tej operacji, a także prawidłowo zadekretować dokument,
- udokumentowanie faktu jego skontrolowania pod względem merytorycznym poprzez zamieszczenie klauzuli „skontrolowano pod względem merytorycznym”, podpisu osoby, która dokonała kontroli, daty kontroli i ewentualnie opisu aspektów, które są na tym etapie kwestionowane jako niezgodne z obowiązującymi przepisami, umowami, normami, zasadami, cennikami, standardami itp.

[Akta kontroli: III. 23-29, 40, 886-955, IV.4-158]

IV. W zakresie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

W związku z tym, iż kwoty poszczególnych grup (rodzajów) wydatków nie przekraczały równowartości kwoty 30 000 euro, jednostka nie przeprowadzała postępowań o udzielenie zamówień publicznych, stosownie do art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1579 ze zm.) – obowiązującej w okresie kontrolowanym.

[Akta kontroli: I. 139, 145-146, 180, 188, 197-205, 348, 377-378, IV.1-6]

V. W zakresie struktury zatrudnienia.

1. W toku kontroli analizie poddano akta osobowe pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę oraz informacje i wykazy dot. zatrudnienia przedłożone kontrolującym. Ustalono, że struktura zatrudnienia ŚDS kształtowała się następująco:

1.1. W 2017 r. na podstawie umowy o pracę zatrudnieni byli:

- kierownik (od 9 listopada 2017 r. zmiana nazwy stanowiska na dyrektor) – 1 osoba, w następującym wymiarze etatowym, tj.:
 - do 29.01.2017 r. – 1 etat,
 - od 30.01.2017 r. do 30.06.2017 r. – 1/4 etatu,
 - od 1.07.2017 r. – 1/3 etatu,
- z-ca kierownika – 1 osoba, w następującym wymiarze etatowym, tj.:
 - do 12.02.2017 r. - 1 etat,
 - od 13.02.2017 r. do 31.08.2017 r. – 1/2 etatu,
 - od 1.09.2017 r. – 1/4 etatu,
- psycholog – 1 osoba – 1/2 etatu,
- terapeuta zajęciowy – 5 osób – 5 etatów,
- instruktor terapii zajęciowej – 4 osoby – 3 i 1/4 etatu, w tym, 1 osoba (1/4 etatu) zatrudniona do 8.03.2017 r., 1 osoba (1 etat) zatrudniona do 24.02.2017 r., 1 osoba (1 etat) zatrudniona do 6.02.2017 r., 1 osoba (1 etat) zatrudniona od 1.02.2017 r.,
- opiekun – 6 osób – 6 etatów,
- pracownik socjalny – 1 osoba – 1 etat (zatrudniona od 1.06.2017 r. do 30.06.2017 r.),
- fizjoterapeuta – 2 osoby – 2 etaty.

Według stanu na dzień 31.12.2017 r. w ŚDS zatrudnionych było łącznie 17 pracowników w ramach 15,8 etatów.

1.2. W 2018 r. na podstawie umowy o pracę zatrudnieni byli:

- dyrektor – 1 osoba, w następującym wymiarze etatowym, tj.:
 - do 30.11.2018 r. – 1/3 etatu,
 - od 1.12.2018 r. – 1 etat
- z-ca dyrektora (zatrudniona do 31.03.2018 r.) – 1 osoba – 1/4 etatu,
- psycholog – 1 osoba – 1/2 etatu,
- terapeuta zajęciowy – 3 osoby – 3 etaty,
- starszy terapeuta zajęciowy – 2 osoby – 2 etaty,
- instruktor terapii zajęciowej – 1 osoba - 1 etat,
- opiekun – 15 osób - 15 etatów (w tym 5 osób zatrudnionych na przestrzeni całego roku - 1 osoba zatrudniona od 20.02.2018 r., 1 osoba od 1.07.2018 r., 2 osoby od 20.08.2018 r., 2 osoby od 1.11.2018 r., 1 osoba od 26.11.2018 r., 2 osoby od 1.07.2018 r. do 30.09.2018 r., 1 osoba zatrudniona do 30.04.2018 r.)
- pracownik socjalny (zatrudniony od 20.08.2018 r. - 31.11.2018 r.) – 1 osoba – 1/3 etatu,
- fizjoterapeuta – 2 osoby – 2 etaty.

Według stanu na dzień 31.12.2018 r. w ŚDS zatrudnionych było łącznie 22 pracowników w ramach 21,5 etatów.

1.3. W okresie objętym kontrolą obsługę księgowo-kadrową zapewniały osoby zatrudnione w ramach umów cywilnoprawnych.

2. Ewidencja czasu pracy pracowników ŚDS

2.1. W toku kontroli dokonano analizy ewidencji czasu pracy osób zatrudnionych w ŚDS w latach 2017-2018, w odniesieniu do okresu zatrudnienia poszczególnych pracowników, wynikającego z umów o pracę. Nie stwierdzono w tym zakresie rozbieżności.

2.2. Ustalono, że zbiorcza ewidencja czasu pracy nie obejmuje wszystkich pracowników, z uwagi na to, że 5 osób (dyrektor, zastępca dyrektora, psycholog, instruktor terapii zajęciowej i pracownik socjalny) pracowało w systemie zadaniowego czasu pracy. Dla wszystkich osób zatrudnionych w ww. systemie, prowadzone były odrębne listy obecności, w części wyłącznie w formie elektronicznej, tj. bez odręcznych podpisów, a z oznaczeniem „x” jako wykonanie pracy/obecność; „0” lub „-” jako brak wykonania pracy/nieobecność; „uw” - urlop wypoczynkowy. W poszczególnych przypadkach ustalono, iż:

- Dyrektor, za wyjątkiem grudnia 2018 r., podpisywał się własnoręcznie na odrębnych listach obecności (w grudniu 2018 r. podpisywał się na liście wspólnej z innymi pracownikami),
- Z-ca dyrektora w całym okresie objętym kontrolą podpisywała się w ewidencji obecności własnoręcznie, w tym w soboty i niedziele,
Zgodnie z wyjaśnieniem starszego terapeuty zajęciowego, osoba zatrudniona w zadaniowym systemie czasu pracy (cyt.): „(...) może elastycznie kształtować długość dnia pracy, długość przerw w pracy, a nawet liczbę dni w pracy”,
- psycholog do maja 2018 r. podpisywała się w ewidencji obecności własnoręcznie, od czerwca 2018 r. ewidencja czasu pracy prowadzona była wyłącznie komputerowo,
- ewidencję czasu pracy instruktora terapii zajęciowej i pracownika socjalnego prowadzono wyłącznie komputerowo.

2.3. Ustalono, że w ŚDS czas pracy pracowników ewidencjonowany jest zgodnie z opracowanym Regulaminem pracy.

3. Wskaźnik zatrudnienia pracowników

3.1. W ŚDS funkcjonuje zespół wspierająco-aktywizujący (zwany dalej ZW-A). Zgodnie z § 14 Regulaminu organizacyjnego jednostki, w jego skład wchodzi:

- dyrektor,
- terapeuci lub instruktorzy terapii zajęciowej,
- opiekunowie,
- inne osoby posiadające specjalistyczne kwalifikacje – m.in. psycholog, fizjoterapeuta (zależnie od potrzeb).

3.2. Zgodnie z § 12 rozporządzenia w sprawie śds, wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco - aktywizującego wynosi nie mniej niż 1 etat na:

- 7 uczestników w domu typu A,
- 5 uczestników w domu typu B i C.

W przypadku łączenia typów domów wskaźnik zatrudnienia stosuje się odpowiednio do liczby uczestników każdego typu.

3.3. Według stanu na 29.12.2017 r. do ŚDS skierowano 80 uczestników, w tym:

- 3 osoby kwalifikujące się do typu A,
- 7 osób kwalifikujących się do typu B,
- 70 osób kwalifikujących się do typu C.

Z powyższego wynika, iż zwiększona w maju 2017 r. statutowa liczba miejsc z 60 do 100, nie była w pełni wykorzystywana – natomiast minimalne zatrudnienie kadry na dzień 29.12.2017 r., w ŚDS winno wynosić 15,83 etatów.

3.3.1. Ustalono, że w latach 2017-2018 usługi transportowe świadczyli pracownicy merytoryczni (opiekunowie i instruktor terapii zajęciowej), zatem do wyliczenia wskaźnika zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego na dzień 29.12.2017 r. (ostatni dzień roboczy w miesiącu) i 28.12.2018 r. (ostatni dzień zajęć w miesiącu przypadł na 31.12.2018 r., ale tego dnia nie było przywozów uczestników), kontrolujący odliczyli czas pracy poświęcony na transport uczestników.

3.3.2. Ze względu na brak godzin w kartach drogowych, przyjęto szacunkową liczbą godzin przeznaczoną przez pracowników na prowadzenie pojazdu w celu dowozu lub odwozu uczestników, przedstawioną przez starszego terapeuty zajęciowego. Z informacji wynika, że w skali miesiąca grudnia 2017 r., czas pracy wszystkich pracowników, przeznaczony na kierowanie pojazdami, wyniósł łącznie ok. 142,5 godzin, co stanowi ok. 0,94 etatu (przyjęto, że 1 etat równa się 152 godziny pracy w miesiącu, bo ŚDS pracował w grudniu 19 dni po 8 godzin).

3.3.3. Na dzień 29.12.2017 r. w skład ZW-A wchodziło 15 pracowników, zatrudnionych w łącznym wymiarze 13,84 etatów. Do wyliczenia wskaźnika zatrudnienia ZW-A odliczono łącznie 0,94 etatu 4 opiekunów przeznaczonego na wypełnianie obowiązków kierowcy. Przyjęto, że wskazany przez starszego terapeuty zajęciowego wymiar czasu pracy pracownicy przeznaczali na zadania niezwiązane z pracą opiekuna. Tym samym zatrudnienie według stanu na grudzień 2017 r. w łącznym wymiarze 13,84 etatów pomniejszono o 0,94 etatu przyjmując, że zadania ZW-A wykonywali pracownicy Domu w łącznym wymiarze 12,9 etatów.

3.4. Według stanu na 28.12.2018 r. do ŚDS skierowano 99 uczestników, w tym:

- 4 osoby kwalifikujące się do typu A,
- 7 osób kwalifikujących się do typu B,
- 88 osób kwalifikujących się do typu C.

3.4.1. Ustalając wskaźnik zatrudnienia ZW-A pod uwagę wzięto statutową liczbę miejsc zakładając, że na wolne miejsca mogą być przyjęte osoby kwalifikujące się do typu B lub C. W związku z tym, minimalne zatrudnienie kadry na dzień 28.12.2018 r., w ŚDS powinno wynosić 19,78 etatów.

3.4.2. Ponadto, uwzględniono podany przez Dyrektora przedział czasowy, w którym przywożono i odwożono uczestników oraz łączny czas pracy przeznaczony na przywóz i odwiezienie uczestników, w oparciu o karty drogowe z dnia 28.12.2018 r., w których podano pierwszą godzinę wyjazdu po uczestników oraz ostatnią godzinę przyjazdu do ŚDS po rozwiezieniu uczestników w danym dniu.

3.4.3. Z ustaleń kontrolnych wynika, że tego dnia usługi transportowe świadczyło 4 pracowników, którzy łącznie na czynności związane z transportem uczestników przeznaczyli szacunkowo 4 godziny i 50 minut (**tj. 0,61 etatu**), w tym:

- ✓ opiekun – 1 godzina 10 minut – 0,15 etatu,
- ✓ opiekun – 1 godzina 10 minut – 0,15 etatu,
- ✓ opiekun – 1 godzina 20 minut – 0,16 etatu,

✓ opiekun – 1 godzina 10 minut – 0,15 etatu.

3.4.4. Ustalono, że według danych na dzień 28.12.2018 r. w skład ZW-A wchodziło 22 pracowników zatrudnionych w łącznym wymiarze 21,5 etatów.

3.4.5. Do wyliczenia wskaźnika zatrudnienia ZW-A odliczono łącznie 0,61 etatu 4 pracowników przeznaczonego na wypełnianie obowiązków kierowcy. Przyjęto, że wskazany wymiar czasu pracy pracownicy przeznaczali na zadania niezwiązane z pracą opiekuna. Tym samym zatrudnienie według stanu na grudzień 2018 r. w łącznym wymiarze 21,5 etatów pomniejszono o 0,61 etatu, przyjmując, że zadania ZW-A wykonywali pracownicy Domu w łącznym wymiarze 20,89 etatów.

3.4.6. Ponadto ustalono, że zadania z zakresu bieżących napraw urządzeń i mebli będących na wyposażeniu Domu, wykonywali: Dyrektor, członek Zarządu Fundacji ITAJ i okresowo również 3 opiekunów. Z kolei wykonywaniem materiałów do terapii, przygotowywaniem rekwizytów do realizacji treningów i montażem konstrukcji wykorzystywanych do terapii i treningów, zajmowali się pracownicy zatrudnieni na stanowiskach opiekunów. Starszy terapeuta zajęciowy nie była w stanie podać szacunkowej liczby godzin, jaką pracownicy ci przeznaczali na ww. czynności, gdyż była ona zmienna i zależna od zapotrzebowania na dane usługi w różnych okresach. W związku z powyższym kontrolujący do wyliczenia wskaźnika zatrudnienia nie pomniejszyli wymiaru etatowego tych pracowników. A zatem, na dzień 28.12.2018 r., wskaźnik zatrudnienia był spełniony.

[Akta kontroli: III.1-6, 14-17, 40-41, 62, 618-673, 677-378, 866, 958-960, 964-698]

VI. W zakresie majątku jednostki (środki trwałe, wyposażenie)

1. W zakresie regulacji dotyczących „Polityki rachunkowości” w ŚDS w Szczepkowie Borowym obowiązywały dwie instrukcje:

- Rok 2017 – „Instrukcji o gospodarowaniu środkami rzeczowymi oraz klasyfikacji i oznakowaniu środków trwałych, składników majątkowych oraz wartości niematerialnych i prawnych w Fundacji ITAJ”. Podpisana przez Prezesa Fundacji w dniu 2 stycznia 2016 r.
- Rok 2018 – „Instrukcji o gospodarowaniu środkami rzeczowymi oraz klasyfikacji i oznakowaniu środków trwałych, składników majątkowych oraz wartości niematerialnych i prawnych w Środowiskowym Domu Samopomocy w Szczepkowie Borowym stan obowiązujący od 1 stycznia 2018 r.”.

Zgodnie z powyższymi regulacjami:

- przez środki trwałe należy rozumieć rzeczowe aktywa trwałe o przewidywanym okresie użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby ŚDS o wartości przekraczającej: 3 500,00 zł - 2017 r. i 10 000,00 zł - 2018 r.,
- przez pozostałe środki trwałe (wyposażenie) należy rozumieć rzeczowe aktywa trwałe o przewidywanym okresie użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby ŚDS o wartości: od 1 000,00 zł do 3 500,00 zł – 2017 r. i od 1 000,00 zł do 10 000,00 zł – 2018 r.,

- przez pozostałe składniki majątkowe (wyposażenie) należy rozumieć składniki majątku o okresie używalności poniżej roku, jeżeli ich wartość wynosi od 500,00 zł do 1 000,00 zł.

2. Wartość zakupionych składników majątkowych wyniosła łącznie 167 330,28 zł:

– 91 379,41 zł (2017 r.),

– 75 950,97 zł (2018 r.),

i dotyczyła wyłącznie pozostałych środków trwałych¹⁰.

Wykaz składników majątkowych zakupionych w 2017 r. ¹¹			
Lp.	Zakupione składniki	Ilość	Kwota
1.	Materac przeciwdleżynowy	12	3 360,00 zł
2.	Szafka przyłóżkowa	12	5 220,00 zł
3.	Łóżko elektryczne	9	23 850,00 zł
4.	Szafa z drzwiami suwanymi	1	3 570,99 zł
5.	Jw.	2	7 142,00 zł
6.	Zamiatarka i kosz do zamiatarki	1	2 410,00 zł
7.	Pralka Bosh	1	1 599,99 zł
8.	Szafa z drzwiami suwanymi	2	7 141,98 zł
9.	Jw.	4	14 284,00 zł
10.	Stół do masażu DOPLO	1	1 360,00 zł
11.	Grzejnik olejowy	1	299,00 zł
12.	Niszczonek	1	279,00 zł
13.	Dysk zewnętrzny MAXTOR	1	201,60 zł
14.	Ekran projekcyjny ręczny	1	217,16 zł
15.	Szafa z drzwiami suwanymi	1	3 570,99 zł
16.	Szafa z drzwiami suwanymi	2	7 142,00 zł
17.	Myjka ciśnieniowa	1	1 289,00 zł
18.	Materac rehabilitacyjny	1	238,00 zł
19.	Presurree biofeedback do monitorwania pracy mięśni stabilizujących kręgosłup	1	330,00 zł
20.	Młotowiertarka De Wolt	1	950,00 zł
21.	Urządzenie Ricoch wielofunkcyjne	1	2 324,70 zł
22.	Wózek paletowy	1	1 300,00 zł
23.	Notebook HP	1	3 299,00 zł
	Łącznie	59	91 379,41 zł

¹⁰ Na podstawie zestawień przygotowanych przez ŚDS (akta kontroli nr III. 973-976].

¹¹ Na podstawie zestawień przygotowanych przez ŚDS.

Wykaz składników majątkowych zakupionych w 2018 r. ¹²			
Lp.	Zakupione składniki	Ilość	Kwota
1.	Krajalnica	1	1 229,88 zł
2.	Kosz na śmieci	1	1 106,70 zł
3.	Nożyczki fryzjerskie	1	150,00 zł
4.	Suszarka	1	260,00 zł
5.	Maszynka Moser	1	520,00 zł
6.	Trymer Moser	1	350,00 zł
7.	Lokówko-suszarka	1	130,00 zł
8.	Wkrętarka Makita	1	1 511,10 zł
9.	Makita zestaw COMBO	1	895,50 zł
10.	Hogert zestaw	1	287,10 zł
11.	Hogert zestaw	1	485,10 zł
12.	Hogert zestaw	1	71,10 zł
13.	Hogert przedłużacz	1	346,50 zł
14.	SATA klucze	1	252,00 zł
15.	Notebook ACER	1	3 499,00 zł
16.	Oprogramowanie	1	1 148,00 zł
17.	Dysk twardy zewnętrzny	2	798,00 zł
18.	TIG AC/DC spawarka	1	3 000,00 zł
19.	Makita młotowiertarka	1	902,00 zł
20.	Wiertarka udarowa Makita	1	703,12 zł
21.	Komplet wiertel	1	146,78 zł
22.	HP notebook	1	3 499,00 zł
23.	Suszarka na statywie	1	508,00 zł
24.	Myjka ultradźwiękowa	1	599,00 zł
25.	Podnózek	1	138,00 zł
26.	Fotel fryzjerski	1	999,00 zł
27.	Konsola fryzjerska	1	750,00 zł
28.	Pomocnik fryzjerski	2	798,00 zł
29.	Myjnia fryzjerska	1	2 075,00 zł
30.	Fotel jednoosobowy sofa	1	599,00 zł
31.	Parawan metalowy	1	348,50 zł
32.	Krajalnica	1	348,50 zł
33.	Komora gosp. PYRAM	1	1 528,30 zł
34.	Szafa z drzwiami suwanymi	1	3 571,00 zł

¹² Jw.

35.	Stolik	15	3 450,15 zł
36.	Trymer Babyлис	1	159,98 zł
37.	Maszyna do szycia Singer	1	599,00 zł
38.	Termometr Beurer	1	148,00 zł
39.	Wytwornica dymu	1	195,00 zł
40.	Zmywarka AEG	1	2 089,99 zł
41.	Drabinka 7 stopniowa	1	430,50 zł
42.	Drukarka EPSON	1	620,00 zł
43.	Wentylator kolumnowy	1	119,00 zł
44.	Grill prostokątny	1	449,00 zł
45.	Mikser z miską	1	169,99 zł
46.	Laminator	1	109,00 zł
47.	Karta pamięci	2	316,00 zł
48.	Dyktafon	1	499,00 zł
49.	Nożyczki	1	150,00 zł
50.	Szczotki komplet	1	120,00 zł
51.	Multiswitch do telewizji i akcesoria	1	917,00 zł
52.	Wózek kelnerski 2 półkowy	1	306,27 zł
53.	Wózek kelnerski 3 półkowy	1	362,85 zł
54.	Garnek	1	503,07 zł
55.	Zmywarka AEG	2	3 799,98 zł
56.	Szafa magazyn	1	2 700,00 zł
57.	Brudownik	1	1 900,01 zł
58.	Szafa z szufladą	1	3 600,00 zł
59.	Szafa magazyn	1	5 100,00 zł
60.	Szafa magazyn	1	3 600,00 zł
61.	Rolety	Brak danych	7 600,00 zł
62.	Stół konferencyjny	1	1 995,00 zł
63.	Podnośnik hydrauliczny	1	180,00 zł
64.	Dysk 1TR	1	209,00 zł
Razem		81	75 950,97 zł

2.1. W dniu 1 marca 2019 r., kontrolerzy w obecności Dyrektora ŚDS dokonali oględzin wszystkich pomieszczeń i wyposażenia, w tym zakupionego w latach 2017 i 2018 znajdujących się w obiekcie ŚDS. Z oględzin sporządzono odrębny protokół.

W wyniku przeprowadzonych oględzin kontrolerzy stwierdzili zgodność księgi inwentarzowej i wykazu składników majątkowych (sporządzonego przez Dyrektora ŚDS) ze stanem faktycznym.

3. Wszystkie zakupione składniki majątkowe w latach 2017-2018 i ujęte w wykazach sporządzonych przez ŚDS, zgodne były z dowodami księgowymi (rachunki/ faktury). Składniki majątkowe opatrzone numerami inwentarzowymi i wpisane do ewidencji wyposażenia były użytkowane zgodnie z przeznaczeniem.
4. W okresie objętym kontrolą nie dokonywano kasacji składników majątkowych ŚDS.

[Akta kontroli: I. 135-136, 381-382, 391-394, III. 29-35, 41-56, 971-1010, VII. 1-5]

5. Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie majątku trwałego dotyczyły:

- 6.1. Wydatkowania środków dotacji na zakup akcesoriów fryzjerskich na potrzeby postępowania wspierająco-aktywizującego tzw. Sekcji „Vincent” na łączną kwotę **6 737,00 zł**, zgodnie z poniższymi dowodami księgowymi:

L.p.	Numer dokumentu	Data wystawienia	Rodzaj wydatku	Nazwa kontrahenta	Kwota opłacona z dotacji
1.	310	2018-01-26	Maszynka Moser	Hurtownia fryzjerska, ul. 1 Maja 1/2, 13-100 Nidzica	520,00 zł
2.	312	2018-01-26	Trymer Moser		350,00 zł
3.	321	2018-01-30	1. Suszarka na statywie 508,00 zł, 2. Myjka ultradźwiękowa 599,00 zł, 3. Podnóżek 138,00 zł, 4. Fotel fryzjerski 999,00 zł, 5. Konsola fryzjerska 750,00 zł. 6. Pomocnik fryzjerski 798,00 zł 7. Myjnia fryzjerska 2 075,00 zł		5 867,00 zł
Łącznie					6 737,00 zł

Zgodnie z wyjaśnieniami złożonymi przez starszego terapeuty zajęciowego, ww. akcesoria i narzędzia fryzjerskie oraz sprzęt zakupione zostały przede wszystkim w celu „realizacji treningów społecznych z zakresu kreowania wizerunku”, „z zakresu kształtowania postawy higienicznej, w tym zaradności życiowej” oraz „treningów społecznych mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu uczestników”. W przypadku myjki ultradźwiękowej zakup ten umotywowano potrzebą „czyszczenia i dezynfekcji akcesoriów wykorzystywanych w treningach społecznych”.

W świetle obowiązującej ustawy o pomocy społecznej – środowiskowy dom samopomocy jest ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, wymagających pomocy i przygotowania do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększania zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej. ŚDS świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu codziennym, w tym trening dbałości o wygląd zewnętrzny i trening nauki higieny. Szczegółowy zakres świadczonych usług w formie treningów określa rozporządzenie w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Biorąc pod uwagę zakres usług świadczonych przez środowiskowe domy samopomocy, kontrolujący dokonali analizy dokumentacji prowadzonej w ŚDS (w tym dzienników zajęć), pod kątem zasadności dokonanego zakupu. Sprawdzone m. in. dziennik zajęć

„Szekcji Vincent” z 2018 r., z którego wynikało, że prowadzony był trening dbania o wygląd zewnętrzny i higienę osobistą. Ustalono, że wpisy w zakresie sposobu realizacji dotyczyły czynności takich jak: nauka mycia i modelowania włosów, nauka prawidłowego rozczesywania włosów, nawijania włosów na wałki, obsługiwanie maszynki do strzyżenia włosów, trymera do konturowania włosów, prostownicy do włosów, suszarko-lokówki, suszarki do włosów oraz suszarki na statywie, nauki doboru kosmetyków do swoich potrzeb, pogadanki związane z higieną, dbaniem o wizerunek. Z wpisów wynikało także, że podczas zajęć wykonywano usługę strzyżenia włosów, konturowania przy użyciu trymera do włosów, wykonywania henny, regulacji brwi przy użyciu trymera, koloryzacji włosów i modelowania włosów, mycia włosów.

Ponadto, kontrolujący dokonali wglądu do indywidualnych planów postępowania wspierającego – aktywizującego czterech losowo wybranych uczestników, korzystających z tej pracowni. Ze skontrolowanej dokumentacji wynika, że ww. osoby posiadały w planach wpisany trening w zakresie wyglądu zewnętrznego i higieny osobistej.

W ocenie kontrolujących zakup ww. składników majątkowych wychodzi poza zakres usług przewidzianych w przepisach dotyczących działalności środowiskowych domów samopomocy, tj. nie ma zastosowania w nabywaniu podstawowych umiejętności w zakresie higieny i dbałości o wygląd zewnętrzny. Tego typu środki trwałe stanowią wyposażenie zakładu fryzjerskiego, gdzie wykonywane są profesjonalne usługi z zakresu pielęgnacji włosów.

W związku z powyższym wydatkowanie środków z dotacji celowej na zakup ww. sprzętu fryzjerskiego w kwocie **6 737,00 zł** jest przejawem niegospodarności i skutkuje naruszeniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym, wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów i optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

6.2. Opatrzona jednym numerem inwentarzowym 2 składników majątkowych.

W budynku nr 2 znajdowały się 2 szafy z drzwiami suwanymi, o takim samym numerze inwentarzowym (ŚDS-N-I-11-171), jedna z nich w pomieszczeniu do prowadzenia działalności rehabilitacyjnej, zwanym Hipokrates (na parterze), zgodnie z miejscem dyslokacji przedstawionym w wykazie składników majątkowych zakupionych w 2017 r. (poz. 50), a druga w pomieszczeniu przeznaczonym na pobyt całodobowy (pokój nr 16 na I piętrze).

Z wyjaśnień złożonych w tej kwestii przez Starszego terapeutę zajęciowego wynika, że: (cyt.): „(...) przez pomyłkę numer ten został umieszczony na podobnej szafie w pokoju Hipokrates. Błąd został usunięty w dniu 01.03.2019 r.”.

6.3. Nierzetelnym prowadzeniem ewidencji pomocniczej środków trwałych, tj.:

2017 rok

- W książce inwentarzowej pod poz. 56 figuruje szafa z drzwiami suwanymi (faktura nr 69/2017 z dnia 30.05.2017 r., nr fabryczny N-I-11-170, cena jedn. 3 571,00 zł), której nie było w wykazie składników majątkowych zakupionych w 2017 r., przekazany kontrolującemu.

- W książce inwentarzowej pod poz. 60 figuruje szafa z drzwiami suwanymi (faktura nr 105/2017 z 5.09.2017 z dnia 5.09.2017 r., nr fabryczny. N-I-11-174, cena jedn. 3 571,00 zł), której nie było w wykazie składników majątkowych zakupionych w 2017 r., przekazany kontrolującemu.

Z wyjaśnienia Głównej księgowej wynika, że (cyt.): „(...) nie umieszczono w zestawieniu za 2017 r. omyłkowo szafy z drzwiami suwanymi o nr ŚDS-N-I-11-170 oraz o nr ŚDS-N-I-11-174”.

- W książce inwentarzowej pod poz. 37 figuruje stół do masażu Doplo, wpisany bez „nr fabrycznego przedmiotu”, natomiast w wykazie składników majątkowych zakupionych w 2017 r. stół wpisany został z nr „ŚDS-N-X-09-170”.

Z wyjaśnienia Głównej księgowej wynika, że (cyt.): „(...) stół do masażu w momencie wprowadzenia do użytkowania otrzymał nr inwentarzowy ŚDS-N-09-70, poprzez naniesienie go bezpośrednio na sprzęt, a przez przeoczenie powyższy numer nie został wpisany do księgi inwentarzowej”.

2018 rok

- W wykazie składników majątkowych zakupionych w 2018 r. wykazano pod poz. 34 krajalnicę GF52026 (koszt zakupu 348,50 zł, nr inwentarzowy 809-N-ŚDS-8b, miejsce dyslokacji – mały budynek, pomieszczenie „Platon”), której nie było w elektronicznie prowadzonej ewidencji wyposażenia dotyczącej 2018 r., zgodnie z wydrukiem przedstawionym kontrolującemu.
- W wykazie składników majątkowych zakupionych w 2018 r. pod poz. 33 figuruje parawan metalowy (koszt zakupu 348,50 zł, nr inwentarzowy 809-N-ŚDS-8, miejsce dyslokacji – budynek nr 2, pomieszczenie „Hipokrates”). Natomiast w ewidencji wyposażenia dotyczącej 2018 r. pod poz. 18 ujęto 2 sztuki parawanów metalowych o wartości 697,01 zł (KŚT 809, nr ewidencyjny 809-N-ŚDS-8).

Z wyjaśnienia głównej księgowej wynika, że (cyt.): „(...) w zestawieniu w 2018 r. pod poz. 34 omyłkowo wpisano w nazwie krajalnica zamiast parawan, numer ewidencyjny 809-N-ŚDS-8b był przypisany do parawanu”.

[Akta kontroli: I. 135, III. 28-35, 41-42, 893-894, 971-1054, VII.5-7]

VII. W zakresie nadzoru i rozliczenia realizowanych zadań

W toku czynności kontrolnych ustalono, że Gmina Janowiec Kościelny w ramach sprawowanego nadzoru nad jednostkami podległymi przeprowadzała kontrolę wykorzystania dotacji celowych na prowadzenie SDS w Szczepkowie Borowym na bieżąco, tj. na koniec każdego kwartału 2017 i 2018 roku. Kontrola na dokumentach polegała na weryfikacji składanego co kwartał sprawozdania merytoryczno-finansowego wraz z kserokopiami faktur przekazywanymi przez Fundację ITAJ.

W odniesieniu do podejmowanych przez Gminę działań kontrolnych w 2017 roku należy wskazać, że w zakresie dokumentów finansowych objętych niniejszą kontrolą zaden z wydatków poniesionych przez ŚDS w 2017 r. nie został zakwestionowany przez Gminę. Nie budziły wątpliwości pracowników Gminy zapisy w sprawozdaniach mogące

świadczą o wykorzystaniu środków finansowych niezgodnie z przeznaczeniem – np. wydatki poniesione na zakup materaców przeciwoślizgowych i łóżek rehabilitacyjnych elektrycznych w kwocie 27 210,00 zł oraz na zakup usług medycznych psychiatrycznych w kwocie 9 950,00 zł,

W 2018 roku zgodnie z informacją udzieloną w toku kontroli przez Wójta Gminy (cyt.): „(...) w grudniu 2018 r. zlecono przeprowadzenie kompleksowej kontroli w zakresie wydatkowania środków dotacji pod względem prawidłowości, rzetelności, celowości i gospodarności przez Fundację „ITAJ” (...)”.

Zastrzeżenia kontrolerów wzbudziły m. in. wydatki poniesione przez ŚDS w łącznej kwocie **56 930,01 zł**, w tym na przykład koszty wynajmu: wanny z hydromasażem w kwocie 23 160,00 zł, sauny w kwocie 22 920,00 zł oraz foteli masujących w kwocie 4 500,00 zł. Jednakże, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości Gmina nie podjęła żadnych czynności wobec Fundacji, w celu zwrotu środków dotacji wydatkowanej niezgodnie z przeznaczeniem.

Powyższe działania skutkowały przekazaniem Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu nierzetelnych sprawozdań rzeczowo-finansowych w zakresie powierzonego zadania, co w konsekwencji wprowadziło w błąd Wojewodę co do zgodnego z przeznaczeniem i prawidłowego wykorzystania dotacji na funkcjonowanie ŚDS w Szczepkowie Borowym.

[Akta kontroli: I. 67, 83-97, VIII. 1-382]

Podsumowanie

Prawidłowość wykorzystania dotacji przez Gminę Janowiec Kościelny otrzymanej na realizację zadania polegającego na prowadzeniu Środowiskowego Domu Samopomocy w Szczepkowie Borowym ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

W zakresie poddanym kontroli, pozytywnie oceniono:

- w zakresie działalności Gminy: prawidłowość wprowadzenia planu dotacji do budżetu Gminy, zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków, sprawozdawczość budżetową (zgodność danych z ewidencją księgową, terminowość przekazywania sprawozdań budżetowych), terminowość zwrotu niewykorzystanych do końca roku budżetowego środków dotacji,
- w zakresie działalności ŚDS: spełnianie standardów usług bytowych określonych w obowiązujących przepisach prawa, prawidłowość opracowanych regulacji wewnętrznych (regulaminu organizacyjnego, programów działalności, planów pracy).

Pomimo podejmowanych przez Gminę działań kontrolnych opisanych powyżej (kontrole na dokumentach), które w rezultacie okazały się niewystarczające i nieefektywne, w toku niniejszej kontroli stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

- pobraniu dotacji celowej w nadmiernej wysokości na łączną kwotę **38 021,30 zł**, (1,2% wydatkowanych w okresie 2017-2018 środków dotacji – 3 147 546,70 zł),
- wykorzystaniu dotacji celowej niezgodnie z przeznaczeniem na łączną kwotę **59 477,10 zł**, (1,89% wydatkowanych w okresie 2017-2018 środków dotacji – 3 147 546,70 zł),
- niegospodarności, czym naruszono zasady wynikające z art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że wydatki publiczne powinny być dokonywane: w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad:
 - ✓ uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,

✓ optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Za powyższe nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Wójt Gminy Janowiec Kościelny, z racji sprawowanego nadzoru nad realizacją powierzonego Fundacji ITAJ zadania polegającego na prowadzeniu Środowiskowego Domu Samopomocy w Szczepkowie Borowym.

Wójt Gminy Janowiec Kościelny pismem z dnia 17 lipca 2019 r. znak: OSR.523.36.2019 wniósł zastrzeżenia do Projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 12 lipca 2019 r, które zostały oddalone w całości. W sprawie zastrzeżeń wystosowano do Wójta Gminy Janowiec Kościelny stanowisko do zastrzeżeń z dnia 29 sierpnia 2019 r.

Mając na uwadze powyższą ocenę i wnioski zalecam:

1. Przeznaczanie i wydatkowanie środków finansowych pochodzących z dotacji celowych udzielonych z budżetu państwa w rozdziale 85203 *Ośrodki wsparcia* wyłącznie na cel na jaki zostały przyznane, tj.:
 - w przypadku środków przekazanych na realizację zadań bieżących, wydatkowanie ich wyłącznie na pokrycie kosztów dotyczących danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty,
 - w odniesieniu do kosztów usług medycznych (psychiatrycznych), zaniechania pokrywania ich ze środków dotacji,
 - pokrywanie ze środków dotacji kosztów związanych bezpośrednio z bieżącą działalnością ŚDS w Szczepkowie Borowym (dotyczy zakupu materaców przeciwoślizgowych, łóżek rehabilitacyjnych elektrycznych oraz wykonania i zamieszczania ogłoszeń).
2. Przestrzeganie zasad wynikających z Wytycznych Wojewody Warmińsko-Mazurskiego wprowadzonych Zarządzeniem nr 21 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 31 stycznia 2019 r. dotyczących wysokości wynagrodzenia Dyrektora ŚDS.
3. Racjonalne planowanie oraz wydatkowanie środków dotacji, z zachowaniem zasad określonych w przepisach art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.
4. W zakresie dowodów księgowych zamieszczanie na fakturach rzetelnego opisu operacji gospodarczej, zgodnie z przepisami art. 21 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości.
5. Dokumentowanie obecności uczestników ŚDS zgodnie z § 24 ust. 4 rozporządzenia ws. śds, zgodnie z którym uczestnicy potwierdzają swoją obecność podpisem w ewidencji obecności w domu, a w przypadku braku takiej możliwości obecność uczestnika potwierdza podpisem upoważniony pracownik ŚDS.
6. Weryfikowanie list obecności uczestników z meldunkami składanymi przez podmiot realizujący zadanie publiczne w celu weryfikacji naliczenia kwoty dotacji na poszczególne miesiące.
7. Nadawanie każdemu składnikowi majątkowemu odrębnego numeru inwentarzowego oraz rzetelne prowadzenie ewidencji pomocniczej środków trwałych.

8. Z racji sprawowanego nadzoru nad jednostką realizującą zadanie (ŚDS), przeprowadzanie corocznych kontroli prawidłowości wydatkowania środków publicznych w zakresie pozwalającym na prawidłową ocenę realizowanego zadania.
O wynikach przeprowadzonych kontroli proszę informować Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.
9. Dokonanie zwrotu w terminie 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem w kwocie **59 477,10 zł**, wydatkowanej na pokrycie kosztów zakupu materacy przeciwoleżynowych i łóżek rehabilitacyjnych elektrycznych, usług medycznych (psychiatrycznych), kosztów poniesionych w 2016 roku i 2017 r. ze środków dotacji otrzymanych odpowiednio w 2017 i 2018 roku, kosztów wykonania i zamieszczenia ogłoszeń, na rachunek bankowy Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie wraz z należnymi odsetkami, w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, stosownie do przepisów art. 169 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 5 pkt 1 ustawy o finansach publicznych. Za datę stwierdzenia ww. okoliczności należy przyjąć datę otrzymania wystąpienia pokontrolnego.
10. Dokonanie zwrotu w terminie 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności pobrania dotacji w nadmiernej wysokości w kwocie **38 021,30 zł**, wydatkowanej na wypłatę wynagrodzenia dla Dyrektora ŚDS w Szczepkowie Borowym, na rachunek bankowy Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie wraz z należnymi odsetkami, w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, stosownie do przepisów art. 169 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 5 pkt 2 ustawy o finansach publicznych. Za datę stwierdzenia ww. okoliczności należy przyjąć datę otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

W przypadku niedokonania zwrotu dotacji w ww. terminie, na podstawie przepisów art. 169 ust. 6 ustawy o finansach publicznych zostanie wszczęte postępowanie administracyjne w celu wydania decyzji w sprawie zwrotu ww. kwot.

Proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie **14 dni** od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Artur Chojecki

Wojewoda Warmińsko-Mazurski
/dokument podpisany elektronicznie/